

Yeşilay "sanal kumara" savaş açtı

Yeşilay, dijital oyunlarda kumar ve diğer bağımlılık yapıcı unsurların bağımsız bir komisyon tarafından sıkı bir şekilde denetlenmesini, kumar sitesi reklamlarının alkol-sigara reklamlarıyla aynı kategoride değerlendirilmesini istedi.

YEŞİLAY, "Dijital Mecralarda Çocukları Bekleyen Tehditler ve Riskler" başlıklı sunumunu TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Çocuk Hakları Alt Komisyonu üyeleri ile paylaştı. Yeşilay Danışmanlık Merkezlerine 2024'te kumar ve internet bağımlılıklarıyla ilgili toplam 6 bin 369 başvuru oldu. İNTERNET bağımlılığına yönelik 761 başvuru sayısıyla İstanbul birinci sırada bulunurken, onu 294 başvuru sayısıyla Ankara ve 90 başvuru sayısıyla Bursa izledi. S.5'te

Siber güvenlik senaryolarına TÜBİTAK'tan laboratuvar merceği

TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü bünyesindeki SİBERLAB ile yeni siber güvenlik araçları test edilebiliyor, bu alandaki senaryolar simüle edilerek, muhtemel krizlere karşı kullanıcıların yetenekleri artırılıyor. S.5'te

"Basın özgürlüğünün sakıncalarını giderecek tek yol yine basın özgürlüğüdür." ATATÜRK

24 SAAT

GAZETECİLER CEMİYETİNİN GÜNLÜK YAYIN ORGANIDIR

YIL: 44 • SAYI:13728 23 ARALIK 2024 PAZARTESİ

Devrim şehidi Kubilay, bugün düzenlenecek sergi ve panellerle anılacak

TÜRKİYE Cumhuriyeti'nin devrim şehidi Asteğmen Kubilay, Menemen'de cumhuriyet karşıtları tarafından katledilişinin 94. yılında anılıyor. Bu kapsamda bugün saat 19.00'da Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde (AASSM)'nin alt katında bulunan galeride "Kubilay Anıtı Sergisi" açılacak. S.3'te

ANKARA TABİP ODASI: HER 4 HEKİMDEN 3'Ü EMEKLİ OLDUKTAN SONRA GEÇİNEBİLMEK İÇİN ÇALIŞMA HAYATINDA YER ALIYOR

Emekli hekimlerin sıkıntısı bitmiyor

Uzmanlar 'sosyal medyada yaş sınırı' tartışmasını değerlendirdi...

"Sorun çocuklarda değil yetişkinlerde"

HACETTEPE Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kasım Karataş ve Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Gülümser Gültekin Akduman, 16 yaşından küçük çocuklar için sosyal medya sınırlaması tartışmalarını değerlendirdi. "Şu yaştan önce sosyal medyaya ve internete girmeleri yasaklansın" anlayışının doğru olmadığını belirten Karataş, muhtemel zararlar veya riskler tespit edilip onlara karşı önlem alınması gerektiğini söyledi. Karataş, "Sorun çocuklarda değil ki yetişkinlerde. Yetişkinlere karşı önlemler almamız lazım" dedi.

GÜLTEKİN Akduman ise "Çocukların kendilerini dijital tehditlere karşı koruyabilecekleri olgunluğa ulaşana kadar devletin bu korumayı sağlaması gerekiyor" değerlendirmesini yaptı. S.3'te

Üniversitelerin doktora programlarından mezun sayısı 13 bin 561'e ulaştı

YÜKSEKÖĞRETİM Kurulu'nun raporu'na göre 2023 yılında, 166 üniversiteden 13 bin 561 öğrenci doktora derecesiyle mezun oldu. S.3'te

TÜİK'in bu yıl açıkladığı 'İstatistiklerle Yaşlılar' araştırmasına göre 2021 yılında yüzde 11,4 olan yaşlı nüfusun yoksulluk oranı, 2023 yılında yüzde 21,7'ye çıktı. Geçinmek zorunda kalan emekli nüfusun büyük bölümü düşük emekli aylıklarından ötürü çalışmak zorunda. Bu kesimlerden birisi de emekli hekimler.

ANKARA Tabip Odası, Türkiye'de emekliler ve emekli hekimlerin yaşam ve geçim koşullarının her geçen yıl daha da ağırlaştığı, 18 milyon emeklinin 1 milyon 943 bin 579'unun çalışmayı sürdürdüğüne dikkat çekerek "Yaptığımız bir araştırmaya göre yaklaşık her 4 hekimden 3'ü emekli olduktan sonra geçinebilmek için çalışma hayatında yer alıyor" açıklamasını yaptı. Açıklamada, "Farklı sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan hekimler arasındaki gelir adaletsizliği giderilmeli ve bütün kurumlar için yoksulluk sınırının üstüne çıkarılmalıdır. Bu alanlarda yaşanan en önemli sorun ise düşük ücret ve uzun çalışma süreleridir" denildi. S.3'te

Deprem bölgelerinde sağlık hizmetleri alarm veriyor

HATAY ve Adana'da bebek ölümleri ciddi boyutlara ulaştı. Sağlık alanındaki yetersizliklere dikkat çekip liyakatsiz sağlık yöneticilerinin en büyük sorun olduğunu vurgulayan

Hatay ve Adana'daki doktorlar, deprem bölgesinde özel uygulamaya geçilmesi, sağlığın öncelenmesini istediler. MELEK ELİŞ'İN HABERİ SAYFA 2'DE

Ekonomik krizin etkilediği üniversite öğrencilerinin yeni yıldan umudu yok

ARTAN hayat pahalılığı ve derinleşen ekonomik krizin etkilediği üniversite öğrencileri, masraflarını karşılayabilmek için hem okuyup hem çalışmak zorunda kalıyor. Yeni yıldan umudu olmadığını belirten Asya Karaboğa, "Ülkemi çok seviyorum ama hiçbir gelecek göremiyorum" dedi. Mustafa Öncü ise "Benim babam esnaf. Üç tane de çocuğu var. Çalışmadan olmuyor. Çalışmak zorundayız. Hem okumak hem çalışmak zorluyor insanı. Her gün yorgunsun. Ülkenin halinden memnun değilim" diye konuştu. S.5'te

Türkiye'de 100 milyon ton hayvan atığı biyogaz potansiyeli taşıyor

OSTİM ENERJİK Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar Çelik, Türkiye'de yaklaşık 18 milyon ton büyükbaş hayvan bulunduğunu bunun 200 milyon ton atığa denk geldiğini belirterek, "Atıkların sadece 5 milyon tonu biyogaz tesisleri için kullanılıyor. Bir kısmı kontrol edilemiyor. Yaklaşık 100 milyon ton atık potansiyelinin planlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor." dedi. S.6'da

Prof. Dr. Güngör Yılmaz:

"Artan kuraklığa göre pozisyon almamız gerekiyor"

YOZGAT Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güngör Yılmaz, İç Anadolu Bölgesi'nin kuraklıktan etkilenme düzeyine ilişkin, "Artan kuraklık ya da değişen iklim koşulları, kuraklığın yıl içerisindeki dağılışı, bunlara göre pozisyon almamız gerekiyor. Klasik üretim sistemimizi büyük ölçüde formatlamamız ve yeni bir döneme geçişe dair hazırlıklarımızı eksiksiz yapmamız gerektiğini düşünüyorum" dedi. S.6'da

Sosyal korumaya 2023'te 2 trilyon 693 milyar 497 milyon TL harcandı

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK), "Sosyal Koruma İstatistikleri, 2023" verilerini yayınladı. Verilere göre, Türkiye'de 2023'te sosyal koruma harcamaları bir önceki yıla göre yüzde 108,6 artışla 2 trilyon 693 milyar 497 milyon TL oldu. S.6'da

BANA GÖRE
Soruyoruz: "Yeni statta ne zaman maç izleyeceğiz?"
Güray SOYSAL / 8'de

GENİŞ AÇI
Güzellik geçicidir
Ergin ERENOĞLU / 3'te

AMİRAL GEMİSİ
Niçin yabancı futbolcu?
Ergun MENGİ / 5'te

MALİANALİZ
Asgari ücret...
Prof. Dr. Mehmet Ali AKTAŞ / 6'da

Deprem bölgelerinde sağlık hizmetleri alarm veriyor

Hatay ve Adana'da bebek ölümleri ciddi boyutlara ulaştı. Sağlık alanındaki yetersizliklere dikkat çekip liyakatsiz sağlık yöneticilerinin en büyük sorun olduğunu vurgulayan Hatay ve Adana'daki doktorlar, deprem bölgesinde özel uygulamaya geçilmesi, sağlığın öncelenmesini istediler.

MELEK ELİŞ

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2023 yılına ait verilerine göre, Türkiye genelinde bebek ölümleri arttı. 2018'de binde 9,3 olan bebek ölüm hızı, 2023'te binde 10'a yükseldi. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremin ardından bölgede yaşanan sağlık sorunları, bu artışın en büyük nedenlerinden biri olarak öne çıkıyor. Depremden etkilenen Hatay ve Adana'da bu oran çok daha dramatik bir şekilde artıyor.

Konuyla ilgili görüşlerine başvurduğumuz Hatay Tabip Odası'ndan Doktor Sevdar Yılmaz ile Adana Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyon Üyesi Doktor Hakan Şen, bölgedeki mevcut durumu ve çözüm yollarını değerlendirdi.

"LİYAKATSIZ SAĞLIK YÖNETİCİLERİ EN BÜYÜK SORUN"

TÜİK verilerine göre bebek ölüm hızında Türkiye genelinde bir artış olduğunu belirten Hatay Tabip Odası'ndan Dr. Sevdar Yılmaz, şu değerlendirmeyi yapıyor:

"Türkiye'de bebek ölüm hızı binde 10 iken, Hatay'da deprem sonrası binde 20,3. Depremi yaşayan diğer illere bakacak olursak, Malatya'da 11,5, Gaziantep'te 17,7, Kahramanmaraş'ta 20,8 ve Adıyaman'da 23,0'dır. Bu veriler, depremin yarattığı ve çözülemeyen olumsuz koşulların çok büyük etkisinin olduğunu gösteriyor. Şu an 207 konteyner kentte 177.000 insan yaşıyor Hatay'da. Konteynerler 15-20 m2 alana sahip. Ailelerin uzun süre böyle bir alanda yaşaması kolay değil. Bulacağı hastalıklar açısından herkes risk altında. Özellikle bebekler, çocuklar, yaşlılar ve gebeler açısından risk daha fazla. Psikolojik rahatsızlıklar artmış durumda. Yani başımızda devam eden Suriye'deki çatışmalar, nüfus hareketliliği, mülteci sorunu önemli bir etken. Bunun yanında deprem bölgelerinde maddi sıkıntılar, beslenme problemleri, temiz hava ve suya erişimden yoksunluklar da etkiliyor. Hekim ve ebe- hemşire eksiklikleri de çok büyük etken."

Deprem sonrası Hatay'daki sağlık merkezlerinin altyapı eksiklik-

lerinin bebek sağlığını etkilediğine dikkat çekten Dr. Yılmaz, şunları söyledi:

"An itibarıyla aile hekimleri Hatay'da 70 konteyner aile sağlığı merkezinde hizmet vermeye çalışıyor. Burada elektrik kesintilerinden dolayı aşıyı koruyamıyorsunuz. 58 aile hekimliği birimi boş, 75 aile sağlığı çalışanı eksik ve kimse bu bölgelerde çalışmak istemiyor. Nüfus yok, ASM binası yok, hemşire yok, hekim yok. Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde (HEAH) çocuk yoğun bakım uzmanı yok, Mustafa Kemal Üniversitesi'nde (MKÜ) çocuk yoğun bakım ünitesi, bebek yoğun bakım ünitesi yok. Yoğun bakıma gereksinim duyan bebekler sevk için 24 saate varan süreler beklemek durumunda kalıyor."

Deprem sonrası Hatay'da sağlık hizmetlerine erişimde karşılaşılan en büyük zorluk ve eksik kalan hizmetlere ilişkin sorumuzu Dr. Yılmaz, "Liyakatsiz sağlık yöneticileri en büyük sorun. Hatay yerel hem merkez anlamında bu konuda yetersizlikler mevcut. Birinci basamakta Hatay'da 56 Aile Sağlığı Merkezi (ASM) yıkıldı, 22 ay oldu şimdiki kadar bir ASM yapılabildi. 55 ASM eksikliği devam ediyor. 58 aile hekimisi ve 75 aile sağlığı çalışanı eksik. Bu; aşı eksiklerine, gebe, bebek, çocuk takibi yapılamamasına bağlı olarak bebek ölümlerini artırıyor" diye yanıtladı.

DEPREM BÖLGELERİNDE SAĞLIK ÖNCELLENMELİ

Dr. Yılmaz, yaşanan sorunlar bağlamında yerel yönetimlere düşen görevler ve çözüm yollarına ilişkin görüşleriyle sözlerini tamamladı:

"Sağlık Bakanlığı, öncelikle birinci basamağı güçlendirmeli, cazip hale getirmeli. Ama lafta değil. Gebelerin, bebeklerin hızla ulaşabileceği hale getirilmeli. Aşı, amasız fakatsız özendirilmeli. Bebek ve çocuk yoğun bakım üniteleri hızla faaliyete geçirilmeli. Ailelerin insanca yaşayabileceği barınma alanları hızla tamamlanmalı ve ücretsiz dağıtılmalı. Hatay'ı afet bölgesi ilan etmek lazım. Personel Dağılım Cetveli'ne (PDC) göre bölgesi değiştirilmeli. Kısacası Hatay, cazip hale getirilmeli. Hatay'da aile hekimliği uygulan-

maz durumdadır. Deprem bölgesinde özel bir uygulamaya geçilmeli.

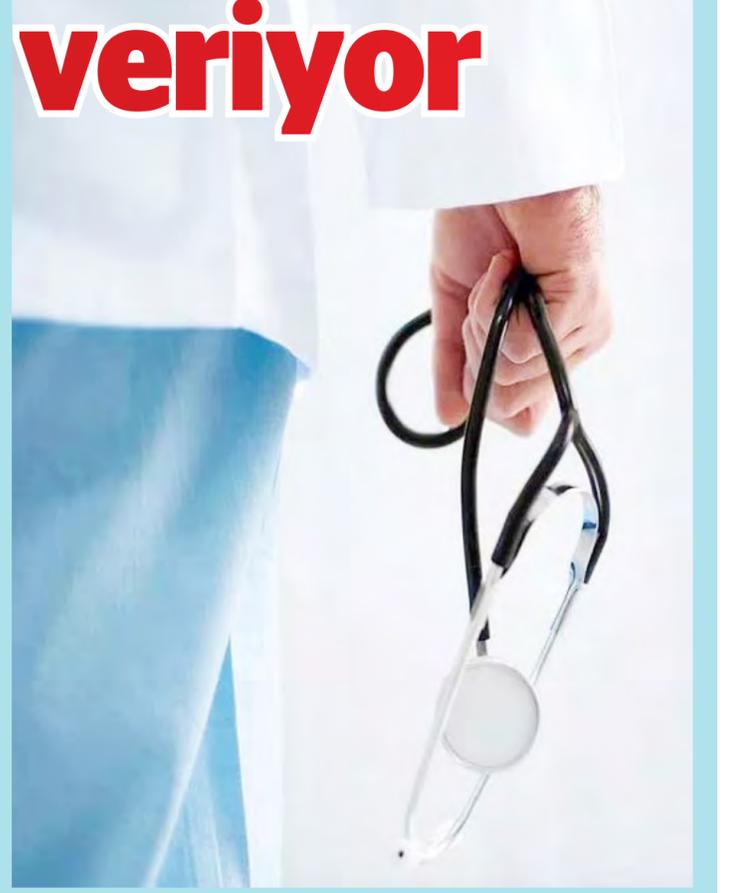
Mesai saatleri kısaltılabilir. Deprem bölgelerinde sağlığın öncelendiğini göremiyorum. Önceliğiniz sağlık olmalı. Bunu başarmak çok da zor değil. Temiz su, temiz hava, sağlıklı beslenme, aşıya ve sağlık kurumlarına kolay ulaşım, ruhsal iyilik hali kolay başarılacak konular. Yıkımın bu kadar yoğun olduğu bir bölgede sağlık çalışanlarını üzmemeniz, küstürmemeniz gerekir. Bu sadece para işi de değil. Deprem bölgesi, afet bölgesi ilan edilmeli. Yıkılan 56 aile sağlığı merkezinin yerine kamu tarafından nüfus hareketlerine göre planlanarak yapılmalı. Mevcut hastanelerin kapasitesi artırılmalı, yenileri planlanırken halkın kolay ulaşabileceği yerlere yapılmalı. Yıkılan okulların yerine yenileri derhal ve çok hızlı yapılmalı. Çocukların ve çalışan öğretmenlerin sağlığı açısından prefabrik olması daha uygun olur. Taş ocaklarına Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu zorunluluğu getirilmeli, uymayanlar derhal kapatılmalı. Mahalle içlerindeki yapılan beton santralleri derhal kapatılıp yaşam alanlarının dışına taşınmalı ve ÇED raporu zorunluluğu getirilmeli. Trafik ve ulaşım sorunu derhal çözülmeli. TOKİ tarafından yapılan evler hak sahiplerine ücretsiz verilmelidir."

ASM'LER, KONTEYNERLERDE VE SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA GÖREV YAPIYOR

Adana Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyon Üyesi Dr. Hakan Şen ise Türkiye genelindeki bebek ölüm hızındaki artışlarına ilişkin şu açıklamayı yaptı:

"Bebek ölüm hızı, Adana bölgesinde 2018'de binde 8,3'ten binde 11,3'e yükselmiş. Türkiye artışına göre daha dramatik bir artış göstermiştir. Hatay bölgesinde çok daha dramatik olarak binde 10'dan 20,3'e yükselmiştir. Hatay bölgesindeki artışta elbette deprem en büyük paya sahiptir. Bugün hâlâ birinci basamak sağlık hizmeti veren ASM'lerin çoğu konteynerlerde ve sağlıksız koşullarda görev yapmaktadır."

Burada çalışan aile hekimisi ve sağlık çalışanları zaten kendileri depremzededir. Başka bölgelerden

aile hekimleri ve sağlık çalışanları kaydırılmalı ve bebek, gebe takip hizmetleri gezici olarak yoğunlaştırılmalıdır. Göç nedeniyle bu hizmetleri vermek için ulaşım zorlaşmıştır. Adana'daki artış ise daha çok göç, yoksulluk ve eğitimsizliğin artışı- na bağlıdır. Deprem nedeniyle en azından birinci basamak hizmetleri Adana'da aksamamıştır."

Sağlığın temel bileşenlerinin, sağlıklı barınma, yeterli beslenme, temiz suya ulaşma gibi kriterler olduğunu söyleyen Dr. Şen, altyapı eksikliklerinden en çok dezavantajlı grupların, bebeklerin, kadınların, engellilerin ve yaşlıların etkilendiğini belirtti.

"KÜÇÜK VE ULAŞILABİLİR BÖLGELERE DAHA ÇOK HASTANE YAPILMALI"

Adana bölgesinde ASM ve aile hekimisi sayılarının artırılması gerektiğini dile getiren Dr. Şen, şu önerileri yaparak sözlerini bitirdi:

"İkinci ve üçüncü basamak hizmetlerinin yatak kapasitesi, nüfus artışına uygun olarak artırılmamıştır. Şehir hastanesi açılırken başka hastaneler kapatıldığından toplam yatak kapasitesi yeterli değildir. Şehir hastanesi gibi hantal ve maliyeti yüksek tek hastane yerine daha rantabl, daha küçük ve ulaşılabilir bölgelere

daha çok hastane yapılmalıdır.

Birinci, ikinci, üçüncü basamak hizmetleri entegre edilerek sevk sistemi getirilmelidir. Bugün aile hekimisi başına düşen 3500 nüfus, 2000'e düşürülerek aile hekimisi sayısı artırılmalıdır. Sağlığın ticarileştirilmesi ya da sağlık tasarrufu yapmak ölüm getirir. En azından yoğun bakım gibi ünitelerin mutlaka kamu hizmeti olarak verilmesi gerekir. Bizim istediğimiz ulaşılabilir, eşit ve ücretsiz sağlık hizmetinin kamu hizmeti olarak verilmesidir. Sağlık hizmetleri bir ticari işletme olduğunda en çok kârı gözeteceğinden hizmet sunumunu ucuza mal etmeye çalışacaktır.

Mutlaka konunun uzmanı bilim insanları tarafından tartışılmalı, paneller düzenlenmeli ve mutlaka halkı bilgilendiren toplantılar yapılmalıdır. Bu konuda sık sık basına bilgilendirme ve basın açıklamaları yapmaktayız.

Yoksulluk ve cehaletle mücadele bu konunun ayrılmaz parçasıdır ve sektörler arası iş birliği gerektirir. Deprem bölgelerinde yaptığımız gezi ve incelemelerde, sağlık personelinin kendisi de depremzedesinin olmasına rağmen büyük bir özveriyle çalıştıkları gözlemlenmiştir. Ancak hâlâ binaları yapılamayan birçok sağlık kuruluşu bulunmaktadır. Bu durumun ivedilikle düzeltilmesi gerekir."

Z kuşağına uyum sağlamayan işverenler zorlanacak

HABER MERKEZİ- Geleneksel iş modelleri, dijital çağın ve yeni nesil çalışanların dinamikleri karşısında dönüşüyor. Özellikle Z kuşağı, çalışma hayatına özgün bir bakış açısı getiren işverenlerin alışılmış yöntemlerini sorgulamasına neden oluyor. Teknolojiyi ustalıkla kullanan, bağımsızlığına düşkün ve anlam arayışı içinde olan bu nesil, iş dünyasında kalıpların dışına çıkmayı zorunlu kılıyor. Peki, Z kuşağıyla çalışmak gerçekten zor mu? Yoksa bu nesil, doğru yaklaşımlar uygulandığında iş dünyasına eşsiz fırsatlar mı sunuyor? Allservice Yönetim Kurulu Başkanı ve İK Yöneticisi Ebru Akyüz, işverenlerin bu sorulara gerçekçi yanıtlar bulmasının hem bugün hem de geleceğin iş dünyası için hayati önem taşıdığına dikkat çekiyor.

Son yıllarda iş dünyasına adım atan Z kuşağı, işverenler tarafından sık sık eleştiriliyor. Yeni mezunlar, işe alınmalarından kısa bir süre sonra işten çıkarılabiliyor. Peki, bu durumun ardında hangi nedenler yatıyor? Z Kuşağı (1997 ile 2010'lu yıllar arasında doğanlar), iş dünyasında önemli bir yer edinmeye başlarken, işverenler bu nesli işe almada giderek daha tereddütlü hale geliyor. Intelligent isimli eğitim ve kariyer danışmanlığı platformunun yaptığı bir anketten Euronews'in aktardığına göre; işverenlerin altıda biri Z Kuşağı çalışanlarını işe almakta isteksiz.

İŞVERENLERİN ŞİKAYETLERİ NELER?

Yaklaşık bin işe alım yöneticisinin katıldığı ankette, Z Kuşağı çalışanlarının iş dünyasına uyum sağlamakta zorlandığı ortaya çıktı. Ankette katılımların çoğu, bu çalışanların çalışma

etiğinden yoksun, iletişimde zayıf ve geri bildirimde açık olmadığını belirtti. Ayrıca, birçok işveren, genç çalışanların iş dünyasının taleplerine hazırlıksız olduğunu ifade etti. Kaliforniya Üniversitesi Haas İşletme Okulu'ndan Holly Schroth, Z Kuşağı'nın üniversite başvurularını güçlendirmek için genellikle iş deneyiminden çok ders dışı faaliyetlere odaklandığını belirtti. Bu durumun, gençlerin işyerine dair "gerçekçi olmayan beklentilere" sahip olmasına yol açtığını söyledi.

İŞTEN ÇIKARMA SEBEPLERİ NELER?

Anket sonuçlarına göre, şirketlerin yüzde 60'ı bu yıl işe aldıkları yeni mezunları işten çıkardıklarını bildirdi. İşverenler, bunun ana nedenlerini motivasyon eksikliği, profesyonellikten uzak davranışlar ve zayıf iletişim becerileri olarak sıraladı. Ayrıca, bazı Z Kuşağı çalışanlarının iş yükünü yönetmekte zorlandıkları, işe geç kaldıkları ve giyim ya da konuşma tarzlarının uygun olmadığını dile getirdiler.

Bir başka araştırma, genç çalışanların iş arama süreçlerinde ebeveynlerine aşırı bağımlı olduklarını gösterdi. Resume Templates'in yaptığı bir ankete göre, gençlerin yüzde 70'i iş başvurularında ebeveynlerinden yardım alırken, %25'i iş görüşmelerine ebeveynleriyle birlikte gittiğini ifade etti. Bu durum, bağımsızlık eksikliği olarak değerlendirilerek eleştiriliyor.

İŞVEREN HANGİ ÖZELLİKLERİ ARIYOR?

İşe alım uzmanları, yeni mezunların başarılı olabilmeleri için inisiyatif almaları, pozitif bir tutum sergilemeleri ve iş dünyasına dair daha fazla deneyim ka-

zanmalarını gerektiğini belirtiyor. Stajlar veya part-time işler, genç çalışanların pratik ve sosyal becerilerini geliştirmek için önemli bir fırsat olarak görülüyor.

Z kuşağı iş hayatında yeni dinamikler oluştururken, birçok işveren bu kuşakla çalışmakta zorluk yaşıyor. İşe alımlarda olumlu sonuç alınsa da, performans düşüklüğü veya uyumsuzluk gerekçesiyle kısa sürede ayrılıklarla karşılaşabiliyor. Ancak, Allservice Yönetim Kurulu Başkanı ve İK Yöneticisi Ebru Akyüz, bu durumun bir çözüm olmadığını, aksine işverenlerin yeni neslin beklentilerine uyum sağlaması gerektiğini vurguladı.

"Z KUŞAĞI ELEŞTİRİLMİYİ DEĞİL, ANLAŞILMAYI BEKLİYOR"

Ebru Akyüz, Z kuşağının teknolojiyle iç içe büyüyen bir nesil olduğunu belirterek, bu kuşağın hem güçlü hem de zayıf yönlerine dikkat çekti. "Z kuşağı daha özgürlüklü ve içe dönük bireylerden oluşuyor. Teknolojiyi ve yenilikleri hızlı bir şekilde benimsemeleri büyük bir avantaj. Ancak, iletişim yetenekleri görece düşük ve eleştiriye açık değil. Bu nedenle, işverenlerin eleştirel değil, yapıcı bir yaklaşımla bu kuşağı yönetmesi gerekiyor" dedi.

Akyüz, Z kuşağının geleneksel çalışma düzenlerine uyum sağlamakta

24saatgazetesi@gmail.com

zorlandığını vurguladı: "Z kuşağını sabah 9 akşam 6 çalıştırmak pek mümkün değil. Çünkü sıkılgan bir yapıları var ve ilk iş deneyimlerini pandemi döneminde yaşadıkları için hibrit çalışma koşullarına daha yakınlar. Emir-komuta zincirleri ya da hiyerarşik düzen onlar için anlam ifade etmiyor. Üstlerinin tecrübelerinden ziyade kendilerine ne katabilecekleriyle ilgileniyorlar."

"İŞVERENLERİN BEKLENTİLERİNİ DEĞİŞTİRMESİ ŞART"

Allservice Yönetim Kurulu Başkanı, Z kuşağının iş yerinde sadece maddi kazanç beklemediğini, kendilerine anlam katacak deneyimlerin de önemli olduğunu söyledi. Akyüz, şunları ekledi: "X kuşağı, sorgulamadan üstüne saygı duyan bir yapıdaydı. Y kuşağı sorguladı ama çoğunlukla sessiz kaldı. Z kuşağı ise ne itaat eder ne de susar. Bu nedenle, işverenlerin performans

değerlendirme kriterlerini ve beklentilerini yeniden şekillendirmesi gerekiyor."

"UYUM SAĞLAMAYAN ŞİRKETLER GELECEKTE ZORLANACAK"

Ebru Akyüz, Z kuşağı ile çalışmanın bir zorluk değil, fırsat olduğunu belirterek sözlerini şöyle tamamladı: "İş dünyası değişiyor. Verimlilik ve performans anlayışında yeni kriterlere ihtiyaç var. İşverenler, Z kuşağının gerçeklerini ve beklentilerini anlamalı, çalışma modellerini bu doğrultuda güncellemeli. Aksi halde, bu dönüşüme ayak uyduramayan şirketlerin ayakta kalması zor olacak." Allservice olarak genç kuşağın ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak esnek çalışma modelleri ve yenilikçi yönetim anlayışları geliştirdiklerini belirten Akyüz, bu yaklaşımla hem çalışan memnuniyetini artırmayı hem de iş performansını sürdürülebilir kılmayı hedeflediklerini ifade etti.

Haydi gelin bugün hep birlikte mayınlı bir arazide dolaşalım... Tehlikeli sulara yüzelim... Yani "güzel" nedir? Kimdir? Sorularına cevap arayalım.

Şimdi hemen diyebilirsiniz ki: "Güzellik anlayışı kişiden kişiye değişir!" Yaa! Öyle mi?

O zaman ben de size sorarım? Kimden kime değişir? Kaç kişiden kaç kişiye değişir?

Madem herkesin güzellik anlayışı farklı; Öyleyse Muhtarın kızı Fadime'ye her gün görücü gelirken,

Ağanın kızı Seher neden yıllardır kapısını çalacak kısmetini bekliyor?

İşin şakası bir tarafa; "güzel nedir, kimdir" sorusu cevaplanması en zor sorudur..

Bu soru, Yani "güzel nedir" sorusu, Felsefenin alt disiplinlerinden biri olan "Estetiğin" konusudur.

Ve felsefenin en zor, en çetin konusudur.. Çünkü Bilimin, Felsefenin temel sorunlarına; aklımızla, deney ve gözlemlerimizle, duyularımızla cevap ararız.

Ama estetik alanındaki sorulara duyularımızla değil DUYGULARIMIZLA, HİSLERİMİZLE cevap aramaya çalışırız.

Bir şeyi izlerken bizde uyandırdığı haz ve tatmin, ruhumuzda bıraktığı lezzet... "Güzel" sorusuna işte bunlarla cevap bulmaya çalışırız.

Ama yine de güzeli güzel yapan ortak değerler yok mudur? Elbette vardır.

Bu arada Tıp alanında uygulanan estetik müdahaleler yani "Estetik, Plastik ve Rekonstrüktif cerrahi" alanıyla bizim "Estetik"konumuz farklı.

Çünkü "Estetik" yalnız insanın değil; bir ağacın, çiçeğin, dağların, denizlerin güzelliğini de kendisine konu edinir.

Hiç mi ortak noktaları yok? Elbette var! Güzelliği "altın oran" adı verilen bir orana bağlayan bir görüş var.

(Görüş demeyelim de kural diyelim, altın oran'cuları kızdırmayalım)

Altın oran, taa ilk çağa, antik döneme, Euclides'e dayanıyor.

Ama, Pythagoras ve daha sonra da Leonardo da Vinci tarafından estetik ve güzellikle ilişkilendiriliyor.

Altın oran, bir bütünün iki parçaya öyle bir bölünmesiyle oluşur ki;

Bu bütünün; büyük parçasının, küçük parçasına oranı 1.618 olarak belirlenmiş.

Yani yaklaşık olarak 5/8 ya da 8/13 diyebiliriz.

Böyle bir oranın mimaride, sanatta uygulanması halinde güzelliğin ve estetiğin sağlandığı kabul edilir.

Hatta bu oranın doğada da var olduğuna inanılır.

GENİŞ AÇI

Güzellik geçicidir

Ergin ERENOĞLU

Çünkü "Estetik" yalnız insanın değil; bir ağacın, çiçeğin, dağların, denizlerin güzelliğini de kendisine konu edinir.

Hiç mi ortak noktaları yok? Elbette var! Güzelliği "altın oran" adı verilen bir orana bağlayan bir görüş var.

(Görüş demeyelim de kural diyelim, altın oran'cuları kızdırmayalım)

Altın oran, taa ilk çağa, antik döneme, Euclides'e dayanıyor.

Ama, Pythagoras ve daha sonra da Leonardo da Vinci tarafından estetik ve güzellikle ilişkilendiriliyor.

Altın oran, bir bütünün iki parçaya öyle bir bölünmesiyle oluşur ki;

Bu bütünün; büyük parçasının, küçük parçasına oranı 1.618 olarak belirlenmiş.

Yani yaklaşık olarak 5/8 ya da 8/13 diyebiliriz.

Böyle bir oranın mimaride, sanatta uygulanması halinde güzelliğin ve estetiğin sağlandığı kabul edilir.

Hatta bu oranın doğada da var olduğuna inanılır.

O yüzden estetik ve plastik cerrahlar insan vücudunda da böyle bir ölçüden söz ederler.

Altın Oran, güzeli güzel yapan, olmazsa olmaz bir ölçü mü?

Klasik sanatlarda, mimaride sanatçıların, mimarların, mühendislerin bu konuyu çok önemstediklerini biliyorum.

Hatta Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesinde Sanat Felsefesi ve Estetik Dersleri verdiğim sırada bir mimar hocamızın koluna altın oran dövmesi yaptırıldığını hayretle gördüm.

Tabi biz felsefeciler, her şeye baktığımız gibi bu konuya da kuşkuyla bakarız:

Modern sanatlarda altın oran, önemini, vazgeçilmezliğini ne kadar koruyor?

Salvador Dali'nin şaheserlerinde çizdiği objelerde, insan bedenlerinde; altın orandan ne kadar söz edebiliriz?

Ya da kübist eserlere bir bakın; Orada neyin oranından söz edebiliriz ki?

Picasso'nun resimlerini inceleyen bir sanat eleştirmeni sormuş: "Bu ne biçim bir balık?"

Picasso cevaplamış: "Bu bir balık değil, bir resim..."

Peki bu alana niçin "sanat felsefesi" değil de "estetik" diyoruz?

Çünkü sanat bir insan etkinliğidir. İnsan insan yapan bir yüceliktir.

Oysa estetik; doğadaki bütün güzellikleri konu olarak ele alır.

Yani sizin anlayacağınız Sanat felsefesi, estetiğin bir alt kümesidir.

Şimdi gelelim güzelin değişmeyen ölçülerine:

Zamanda, mekânda kalıcı olmak. Yani dünyanın her yerinden insanlar, onlarca yıldır, Ergin'in çizdiği çöpten adamlar için değil; Leonardo da Vinci'nin Mona Lisa'sı için müze önlerinde kuyruğa giriyor.

İnsanlarda ortaklaşa hissettirdiği haz ve tatmin duygusu, Ona yaklaşabilme arzusu.

İnsanların onu talep etmesi, ve bu talebin ona yüklediği mali değer.

Madem işi maddi değere kadar getirdik. "Pragmatik estetik" anlayışından söz edelim bir iki kelimeyle:

Pragmatiklerin estetik anlayışı, bir eserin, ya da ürünün üretiminin kolaylığı, ham maddesinin ucuzluğu, kullanılabilirliği, buna bağlı olarak da yüksek talep görüp iyi kazanç getirmesine dayanıyor.

"Yani ne ki faydalıdır, o güzeldir!" Pragmatizmin ana vatanının Amerika'ya ne kadar yaklaşıyor değil mi?

Ama en azından artık biliyoruz ki Güzellik öyle kişiden kişiye değişmiyor!

Boş verin güzeli müzeli! Size bir şey olmasın! Asıl önemlisi: ŞANSINIZ GÜZEL OL-SUN...

Devrim şehidi Kubilay, sergi ve panellerle anılacak

İZMİR (ANKA)- Cumhuriyet karşıtları tarafından 1930 yılında Menemen'de katledilen devrim şehidi Asteğmen Mustafa Fehmi Kubilay, 94'üncü ölüm yıl dönümü olan bugün Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde (AASSM) düzenlenecek sergi ve panel ile anılacak.

Türkiye Cumhuriyeti'nin devrim şehidi Asteğmen Kubilay, Menemen'de cumhuriyet karşıtları tarafından katledilişinin 94. yılında anılıyor. Bu kapsamda bugün saat 19.00'da AASSM'nin alt katında bulunan galeride "Kubilay Anıtı Sergisi" açılacak. Saatler 20.00'yi gösterdiğinde ise AASSM Büyük Salon'da "Şehit Kubilay'ın Işığında Laiklik İlkesi" konulu bir panel gerçekleştirilecek.

KUBILAY ANITI'NİN ÖYKÜSÜ

Cumhuriyet Gazetesi'nin yapılmasına öncülük ettiği Kubilay Anıtı Sergisi, gazetenin kuruluşunun 100. yılı nedeniyle hazırlanarak başta Kubilay ve arkadaşları olmak üzere tüm cumhuriyet devrimi şehitlerinin anısına düzenlendi. Cumhuriyet Gazetesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği üzerine cumhuriyet ilkelerini ve düşüncesini savunmak üzere Yunus Nadi tarafından 7 Mayıs 1924'te yayımlanmaya başladı.

Cumhuriyet devrimi şehidi Kubilay öğretmenin 1930'da gerici ayaklanmada öldürülmesi üzerine Nadir Nadi, babası Yunus Nadi'ye bir mektup yazarak Menemen'de görkemli bir anıt dikilmesini önerdi. Yunus Nadi, bunun üzerine girişimlerde bulunarak Cumhuriyet Gazetesi'nin öncülüğünde halkın da katıldığı bir kampanya ile anıt fikrini hayata geçirdi. Sergide yer alan bilgi, belge ve fotoğraflar, şehit Kubilay ve arkadaşları ile anıtın ayrıntılı öyküsünü içeriyor.

SERGI AÇILIŞI VE PANEL

Işık Kansu'nun hazırladığı, küratörlüğünü Güven Baykan'ın yaptığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Cumhuriyet Gazetesi tarafından ortaklaşa düzenlenen Kubilay Anıtı Sergisi'ne, Menemen Belediyesi Kent Arşivi ve Müzesi, gazeteci, araştırmacı yazar ve Menemen Belediyesi Kent Arşivi Müzesi Koordinatörü Oktay Özengin ile Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) Genel Başkan Baş Danışmanı Ahmet Gürel katkıda bulundu.

bugün saat 19.00'da açılacak sergi 31 Ocak 2025 tarihine kadar gezilebilecek. Ziyaret saatleri ise hafta içi ve cumartesi günleri 09.30-17.30, pazar günleri ise 12.00-17.00 olarak belirlendi. Sergi açılışının ardından yapılacak panel ise bugün saat 20.00'de başlayacak.

Şehit Kubilay'ın Işığında Laiklik İlkesi adını taşıyan panelde, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Başkanı Prof. Dr. Ayşe Yüksel, ADD Genel Başkanı Mustafa Hüsnü Bozkurt ve Cumhuriyet Gazetesi'nin yöneticileri konuşma yapacak.

Üniversitelerin doktora programlarından mezun sayısı 13 bin 561'e ulaştı

ANKARA (AA) - Türkiye'de 2023'te üniversitelerin doktora programlarından 13 bin 561 öğrenci mezun oldu.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 2024 Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu'nu yayımladı.

Rapora göre, 2023 yılında, 166 üniversiteden 13 bin 561 öğrenci doktora derecesiyyle mezun oldu. Bu sayı 2022 yılında 11 bin 290 olarak gerçekleşmişti.

En fazla doktora mezunu veren üniversite 846 öğrenciyle Ankara Üniversitesi oldu.

Bu üniversiteyi 642 mezunla İstanbul Üniversitesi, 626 mezunla Gazi Üniversitesi, 542 mezunla Marmara Üniversitesi ve 526 mezunla Hacettepe Üniversitesi takip etti.

Ege Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi de doktora mezunu veren ilk 10 üniversite içinde yer aldı.

Ankara Tabip Odası, emekliler ve emekli hekimlerin yaşam ve geçim koşullarına ilişkin yazılı açıklama yaptı

Her 4 hekimden 3'ü emekli olduktan sonra geçinebilmek için çalışma hayatında yer alıyor

ANKARA (ANKA)- Ankara Tabip Odası, Türkiye'de emekliler ve emekli hekimlerin yaşam ve geçim koşullarının her geçen yıl daha da ağırlaştığı, 18 milyon emeklinin 1 milyon 943 bin 579'unun çalışmayı sürdürdüğüne dikkat çekerek "Yaptığımız bir araştırmaya göre yaklaşık her 4 hekimden 3'ü emekli olduktan sonra geçinebilmek için çalışma hayatında yer alıyor" açıklamasını yaptı. Açıklamada, "Farklı sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan hekimler arasındaki gelir adaletsizliği giderilmeli ve bütün kurumlar için yoksulluk sınırının üstüne çıkarılmalıdır" denildi.

Ankara Tabip Odası, emekliler ve emekli hekimlerin yaşam ve geçim koşullarına ilişkin yazılı açıklama yaptı. Açıklama şöyle:

"Türkiye'de emeklilerin ve emekli hekimlerin yaşam ve geçim koşulları her geçen yıl daha da ağırlaşıyor. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun 2024 verilerine göre yaklaşık 18 milyon emeklinin 1 milyon 943 bin 579'u sosyal güvenlik desteğiyle çalışmaya sürdürüyor.

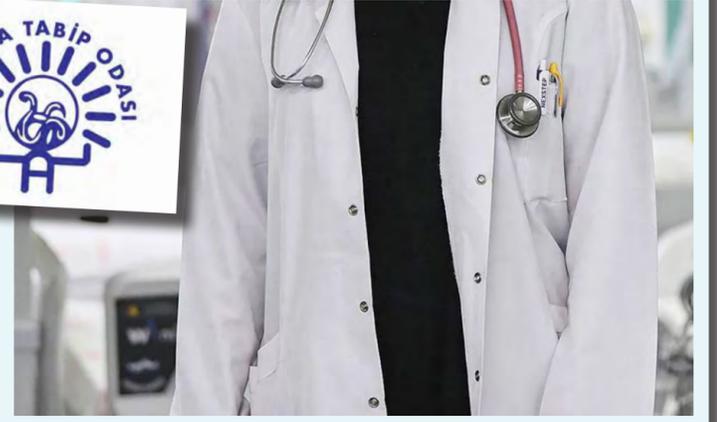
"EMEKLİ NÜFUSUN BÜYÜK BÖLÜMÜ DÜŞÜK EMEKLİ AYLIKLARINDAN ÖTÜRÜ ÇALIŞMAK ZORUNDA" TÜİK'in bu yıl açıkladığı 'İstatistik-

lerle Yaşlılar' araştırmasına göre 2021 yılında yüzde 11,4 olan yaşlı nüfusun yoksulluk oranı, 2023 yılında yüzde 21,7'ye çıktı. Geçinmek zorunda kalan emekli nüfusun büyük bölümü düşük emekli aylıklarından ötürü çalışmak zorundadır. Bu kesimlerden birisi de emekli hekimlerdir.

Ankara Tabip Odası olarak yaptığımız bir araştırmaya göre yaklaşık her 4 hekimden 3'ü emekli olduktan sonra geçinebilmek için çalışma hayatında yer alıyor! Çalışmak zorunda kalan emekli hekimlerin önemli bölümü özel hastanelerde veya ortak sağlık güvenlik birimlerinde güvencesiz koşullarda istihdam ediliyor. Bu alanlarda yaşanan en önemli sorun ise düşük ücret ve uzun çalışma süreleridir.

"TÜRKİYE'NİN EMEKLİ YURTTAŞLARA YÖNELİK HAK VE AYLIK KARNESİ ZAYIFLARLA DOLU"

DİSK-AR'ın araştırmasına göre OECD ve ILO verileriyle kıyasladığımızda Türkiye'nin emekli yurttaşlara yönelik hak ve aylık karnesi zayıflarla doludur. ILO verilerine göre dünyada sağlık hizmetlerine erişim dâhil sosyal

korumaya ortalama GSYH'nin yüzde 19,3'ü oranında kamu kaynağı ayrılırken Türkiye'de bu oran yüzde 10,5'tür. Dünyada emekliler için hükümet harcamalarının GSYH'ye oranı yüzde 7,9 iken Türkiye'de bu oran 4,3!

"7200 EK GÖSTERGE BÜTÜN HEKİMLERE YÖNELİK OLARAK AYRIMSIZ ŞEKİLDE HAYATA GEÇİRİLMELİDİR"

Açıklamada, şu öneriler sıralandı: "Farklı sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan hekimler arasın-

daki gelir adaletsizliği giderilmeli ve bütün kurumlar için yoksulluk sınırının üstüne çıkarılmalıdır. Emekli hekimlere ödenen ek ödemelerde çalışan çalışmayan ayrımı gözetilmeden tüm emekli hekimleri kapsayacak düzenlemeler yapılmalıdır. SGK emekli hekimlerinin çalışması durumunda maaşlarından yapılan yüksek kesintilere son verilmelidir. 7200 ek gösterge çalışan ve emekli bütün hekimlere yönelik olarak ayrımsız şekilde hayata geçirilmelidir."

UZMANLAR 'SOSYAL MEDYADA YAŞ SINIRI' TARTIŞMASINI DEĞERLENDİRDİ

"SORUN ÇOCUKLARDA DEĞİL YETİŞKİNLERDE"

ANKARA (ANKA)- Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kasım Karataş ve Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Gülümser Gültekin Akduman, 16 yaşından küçük çocuklar için sosyal medya sınırlamaları tartışmalarını ANKA'ya değerlendirdi. "Şu yaştan önce sosyal medyaya ve internete girmeleri yasaklansın" anlayışının doğru olmadığını belirten Karataş, muhtemel zararlar veya riskler tespit edilip onlara karşı önlem alınması gerektiğini söyledi. Karataş, "Sorun çocuklarda değil ki yetişkinlerde. Yetişkinlere karşı önlemler almamız lazım" dedi. Gültekin Akduman ise "Çocukların kendilerini dijital tehditlere karşı koruyabilecekleri olgunluğa ulaşana kadar devletin bu korumayı sağlaması gerekiyor" değerlendirmesini yaptı.

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kasım Karataş ve Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Gülümser Gültekin Akduman, 16 yaşından küçük çocuklar için sosyal medyaya yapılacak yasal düzenleme ile kullanımın sınırlandırılması tartışmalarını ANKA'ya değerlendirdi.

Sosyal hizmet alanında çalışmalar gerçekleştiren, Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı, Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kasım Karataş, çocukların sosyal medya veya internet gibi teknolojilerden zaman zaman zarar gördüğünü belirterek, "Aynı zamanda sosyal medyadan yarar gördükleri de doğru. Dolayısıyla bu teknolojilerden çocukları uzaklaştıracak, bu çağın teknolojileriyle çocuklar

Prof. Dr. Gülümser Gültekin Akduman

arasında mesafe koyacak hiçbir önlem olmamalı" dedi.

Karataş, şu şekilde konuştu: "Çocukların burada gördükleri veya görebilecekleri muhtemel zararlar veya riskler tespit edilip onlara karşı önlemler alınması gerekir. Ben 'Katien buralara girmeleri önlemlen, engellenen' fikrini doğru bulmam. 2 kız büyüttüm ve şu anda 2 torun dedesiyim. Peki ne yapabiliriz? Çocukların internet ortamında, sanal dünyada zarar görmemelerinin önüne geçilebilmek için öncelikle yetişkinlerin bu konuda eğitimi olması gerekir. Yetişkinler acaba doğru kullanımı biliyorlar mı? Bu noktadan başlamak lazım. Çok makro önlemler de alınabilir. Mesela çocukların hangi sitelere girip giremeyeceği gibi bir önlem alınabilir. Biz kendi çevremizde ve pratiğimizde bunu çok rahat yapabiliyoruz. Anne, baba son derece biliçli olduğunda çocuğun nereye girip giremeyeceği, ne kadar kalacağı, ne kadar orada meşgul olabileceğini düzene koyabiliyorsunuz.

Prof. Dr. Kasım Karataş

Bunları önce ebeveynlere, velilere öğretmemiz lazım. Oradan çok daha doğru bir şekilde çocuklara ulaşabiliriz diye düşünüyoruz.

"YETİŞKİNLERE KARŞI ÖNLEMLER ALMAMIZ LAZIM"

Yaşla sınırlamalar olabilir ama böyle 'Şu yaştan önce sosyal medyaya ve internete girmeleri yasaklansın' doğru değil. Biz bu çocuklardan ileri teknoloji üretmelerini bekliyoruz. Bu ülke için ileri teknolojiyi çocuklar üretecek. Ne kadar erken tanışılırsa ve ne kadar doğru kullanılırsa o kadar iyi olabilirler. Biz yetişkinler çoğu zaman kötü kullanıyoruz.

Bu çocuklar bu teknolojinin dünyasına doğdular. Çocuklar bu teknolojinin birer parçası. Biz bu teknolojik dünyaya adeta göçebe gibi geldik ve o yabancılık halini hala yaşıyoruz. Çocukları uzaklaştırsak onlarda göçebe haline gelecek. Sorun çocuklarda değil ki yetişkinlerde. Yetişkinlere karşı önlemler almamız lazım."

TDK "2024 yılının kelimesi"ni oylamayla belirleyecek

TDK Başkanı Prof. Dr. Osman Mert: "Türkçenin hak ettiği değeri alını çizmek, kelimeler üzerinde düşünülmesini sağlamak amacıyla Türk Dil Kurumu ve Ankara Üniversitesi işbirliğiyle 2024 yılının kelimesini seçmeye karar verdik"

ANKARA (AA) - Türk Dil Kurumu'nun (TDK), Ankara Üniversitesi (AU) işbirliğiyle başlattığı "2024 yılının kelimesi" oylamasında, "Kalabalık yalnızlık", "Merhamet", "Yabancılaşma", "Algoritma", "Yozaşma", "Yapay zeka" ve "Dijital yorgunluk" kelimelerine oy verilecek.

TDK, 2024 yılının kelimesini seçebilmek için kurumun internet sitesinden "2024 Yılının Kelimesi/Kavramı" başlığı altında oylama başlattı.

AU ile yürütülen proje kapsamında oylamaya açılan kelimeler arasında en çok oy alan kelime, "2024'ün kelimesi" olarak belirlenecek.

"Size göre 2024 yılını karşılayan kelime/kavram hangisidir?" sorusuna sorulduğu oylamada, "Kalabalık yalnızlık", "Merhamet", "Yabancılaşma", "Algoritma", "Yozaşma", "Yapay zeka" ve "Dijital yorgunluk" kelimelerinden birine oy verilecek.

TDK Başkanı Prof. Dr. Osman Mert, konuya ilişkin AA muhabirine yaptığı açıklamada, Cambridge ve Oxford gibi üniversitelerde her yıl böyle bir seçimin yapıldığını, bu yıl TDK'nin de ilk kez kelime oylaması gerçekleştirdiğini belirtti.

Öncelikle belirli kavramlar üzerinden halkın Türkçe ile ilgili farkındalık düzeyini artırmanın amaçlandığını be-

lirten Mert, Cambridge ve Oxford üniversitelerinin bu tarz uygulamaları, kavramlar üzerinden İngilizce merkezli yeni bir kültürel üretimi başlattığına dikkat çekti.

"OYLAMAYA İLGI YÜKSEK" TDK'nin yapacağı oylamayla Türkçenin kültür içindeki yerinin güçlendirilmesinin hedeflendiğine işaret eden Mert, Türkiye'nin uluslararası alandaki gücünü kültürel olarak desteklemeyi de amaçladıklarını söyledi.

Prof. Dr. Mert, şöyle devam etti:

"Türkçenin hak ettiği değeri alını çizmek, kelimeler üzerinde düşünülmesini sağlamak amacıyla Türk Dil Kurumu ve Ankara Üniversitesi işbirliğiyle 2024 yılının kelimesini seçmeye karar verdik. Bizim için yaklaşık bir yıllık bir projeydi. Önce dille ilgili akademiyi, medyayı, ilgili kurum ve kuruluşları ve bunların temsilcilerini bir araya getirdik, onların görüşlerini aldık. Dünyadaki örnekleri inceledik ve sonunda oluşturduğumuz komisyon üyelerinden 2'şer kelime, kavram teklif etmelerini istedik ama her üye bu 2 kelimeyi bize teklif ederken yüzlerce kelime gözden geçirildi, başta TDK sözlüğünde yer alan 2024'te en fazla taranan 100 kelime olmak üzere."

Daha sonra her bir kelimenin gerekçeleriyle komisyonda değerlendir-

TDK Başkanı Prof. Dr. Osman Mert

dirildiğini aktaran Mert, gizli oylamayla kelimelerin 5'e indirildiğini fakat 5'inci kelimenin yanında 2 kelimenin daha aynı oyu olarak 7 kelimenin halkın oylamasına sunulduğunu ifade etti.

Kelimelerin belirlenmesi aşamasında önemli kriterlerden birinin, Türkçe sözlüğünde yer almasına dikkat edildiğini aktaran Mert, diğer hususun da kelimenin geçiş sıklığından ziyade arkasında bir felsefenin, bir kavramın olması gerektiğine özen gösterildiğini söyledi.

Oylamaya ilginin yüksek olduğunu söyleyen Mert, "Pazar günü itibarıyla sona erecek oylamanın sonuçları önümüzdeki hafta açıklanacak ve en fazla

oy alan kelime, 2024 yılının kelimesi olacak." dedi.

Sadece Türkçeyi konuşmanın, Türkçeyi yaşatarak, geliştirmek için yeterli olmadığını altını çizen Mert, şunları kaydetti:

"Dili kullanırken her alanda kullanmamız gerekiyor. Bir alandan Türkçeyi çektiğimizde o alanı başka bir dil dolduruyor. Tabelalarda olduğu gibi veya o alanda dil geri kalıyor dolayısıyla, dilimizi her alanda, her konuda kullanmamız gerekiyor. Bizim de amacımız, globalleşmenin, aşağı yukarı bütün dilleri yoğun olarak etkilediği bir çağda, dil konusunda halkımızın farkındalık düzeyini artırmak."

BEYNİMİZ BU HIZI KALDIRMIYOR: Oxford Sözlüğü'nün yılın kelimesi seçtiği beyin çürümesini uzmanlar değerlendirdi

AHMET ÇAĞATAY BAYRAKTAR

Oxford Sözlüğü, 6 aday sözcük arasından 37 binden fazla kişinin katılımıyla yılın kelimesini olarak "beyin çürümesi"ni (Brain rot) seçti. Bir kişinin zihinsel veya entelektüel durumunun, özellikle önemsiz veya meydan okumaya olarak kabul edilen materyallerin aşırı tüketimi sonucu bozulması anlamına gelen beyin çürümesi ise yeni bir kavram değil. İlk olarak 1854 yılında Henry David Thoreau'nun "Walden" adlı kitabında geçen terim toplumun karmaşık fikirleri değersizleştirme eğilimini eleştirmek amacıyla kullanılmıştı. Kitapta geçen "İngiltere patates çürümesini iyileştirmeye çalışırken, kimse beyin çürümesini iyileştirmeye çalışmayacak mı?" cümlesinden 150 yılı aşkın süreden sonra aynı terimin kullanıma oranı 2023 ile 2024 yılları arasında yüzde 230 oranında arttı.

Peki beyin çürümesinin nörolojik, psikolojik boyutları neler? Yaşanan değişim bireyin yanında toplumu nasıl etkiliyor? Uzmanlar 24 Saat için yanıtladı.

Beyin çürümesi teriminin yılın kelimesi seçilmesi günümüzde alışkanlıklarıyla doğru orantılı. Oxford Languages Başkanı Casper Grathwohl, "beyin çürümesi'nin, sosyal medyada düşük kaliteli çevrimiçi içerik tüketiminin etkilerine ilişkin endişeleri yansıtan bir terim olarak tanımlıyor. Bu açıdan terimin yeni olmadığını vurgulayan Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Şeyda Koçak Kurt, terimin tekrar gündeme gelmesinin nedeni olarak haberi alma pratiklerinin değişmesini gösterdi:

"Bugün özellikle Z ve A kuşaklarına ithaf edilen bu sorunun karşılığı ve cevaplarını bulmak için bilgi ve haber edinme farklılıklarına bakmak gerekir. Zira X ve Y kuşaklarının habere ulaşma pratikleri ile sonraki jenerasyonların arasında önemli farklılıklar var. Eski kuşaklar için bilgi edinmenin çok sınırlı sınırları bulunuyordu. Bu önceleri radyo, sonra gazete ve en yoğun kullanılan zamanlar olan 1990'larda ise televizyondur. Özellikle gazete okur yazarlığa dayandığı için daha entelektüel bir iletişim aracı olarak görülürken, televizyon; kanal ve içerik artışıyla birlikte toplumlara uyuşturan, öğretme ve eğitime amacını gerçekleştirmeyen boş mesajlar içeren bir aptal kutusu olarak anılmaya başladı. Toplumsal ilişkileri tamamen dönüştürdüğü, aileler arasındaki iletişimin azalmasına yol açtığı yönünde çokça şikayetler yapılıyor ve dönemin en alt kuşağı olan Y kuşağı özellikle çok fazla televizyon izlediği için eleştiriliyor, daha çok kitap okumaya yönelmesi gerektiği söyleniyordu."

"ORTA YAŞ DA YOĞUN AKIŞIN İÇİNDE"

Geçmiş televizyon üzerine yapılan eleştirilerin günümüzde sosyal medyaya yöneltildiğini belirten Kurt, beyin çürümesi-ne karşı medya okuryazarlığı kavramının üzerine artık yeni medya okuryazarlığının koyulması gerektiğini savundu:

"Gençler, kendilerinden önceki kuşakların aksine bir bilgi, içerik ve enformasyon bombardımanına maruz kalıyorlar. Ve maalesef bunların tamamının bilgilendirme maksatlı olduğunu söylemek mümkün değil. Ancak sosyal algoritmik ve sistemsel yapısı, ağı katılan bireyin kolayca çıkmasını önlemek üzerine kurulu. Yani bazen telefonu elimize neden aldığımızı

dahi unutturmak üzere yapılan sayısız yönlendirmeden bahsediyoruz. Hal böyle olunca o ağı yakalanmamak olasıkl dışı oluyor. Gençlerin yanında Y ve X kuşağın-dan bireyler de 'akış'a dahil oluyorlar"

"İÇERİĞİ SEÇMEK KİŞİNİN İRADESİNDE"

Pandemi sonrası teknoloji ile insan ilişkisinin önemli bir değişim geçirdiğini söyleyen Dr. Öğr. Üyesi Kurt, "Gençler 'dijital yerli' kategorisinde oldukları için, kendilerinden önceki kuşakların 'dijital göçmenliğine' karşı aslında avantajlılar. Ancak bu avantaj daha çok kullanın pratiklerine sahip olmaları açısından öne çıkıyor. Dijital okuryazarlığa sahip olma ise bambaşka bir meziyet" dedi. Bilinçli sosyal medya kullanımında ise uluslararası antlaşmaları işaret etti:

"Ne sosyal ağları yöneten şirketler, kurumlar, kuruluşlar, organizasyonlar ne de ekonomi-politik yapılar, beyin çürümesinin yaşanmasında sorumluluk almıyorlar. İçeriği seçmek tamamen kullanıcının elinde. Bir zamanlar televizyon için 'kumanda elinizde istediğinizde kapatabilirsiniz' denildiği gibi."

PANDEMİ BEYİN ÇÜRÜMESİNDE DÖNÜM NOKTASI OLDU

TÜİK'in yaptığı Hane Halkı Araştırması'nın verilerine göre de internet kullanımının arttığına değinen Kurt, "2020 yılında bu oran yüzde 79 iken, sadece 4 yıl içerisinde yaklaşık yüzde 10 artarak yüzde 89'a ulaşmış durumda. Gençler arasındaki kullanım, kuşağın yatkınlığı sebebiyle elbet-te daha yaygın. Ama tam sosyalleşmeleri gereken bir evrede çok uzun bir süre eve kapalı kalmak zorunda olmaları, uzaktan eğitim olarak ise yahut üniversite eğitimlerinin büyük bir bölümünü arkadaşlarıyla, öğretmenlerini görmeden geçirmiş olmaları gerçeğini yadsıyamayız. Bu gençlerin bizlerden çok farklı şekilde toplumsallaş-mak zorunda kaldıklarını unutmamalıyız. Sürekli olumsuz eleştirmek ve aşıştırmak yerine bu sorunlara yol açan nedenleri toplumsal, ekonomik, politik, teknolojik olarak değerlendirmemiz gerekir. Bunun için öncelikle gençler başta olmak üzere her yaşta kesime 'dijital okuryazarlık' eğitiminin verilmesini hatta bunun zorunlu eğitimin göz ardı edilmemesi gereken bir parçası haline getirilmesini önemsiyoruz" sözlerini kullandı.

İÇERİK BOMBARDIMANI TEYİDE ENGEL OLUYOR

"Ağların yapısından kaynaklanan bu yoğun içerik akışında gençlerin detaylı okumalar yapmasını ve bunlara zaman ayırmasını beklemek pek gerçekçi değil" diyen Kurt dijital okuryazarlığın öneme şu

sözlerle dikkat çekti:

"Kullanıcı, karşılaştığı içerik bombardımanı arasında neyin dezenformasyon, neyin mezenformasyon, neyin yalan haber olduğunu anlayabilmesi, içeriklerden şüphelenmesi ve araştırmasını yapmalı."

PROF. DR. EMMEZ: BU HIZ BEYNE FAZLA GELİYOR

Yoğun ve bazen gereksiz bilginin beyni fiziksel olarak da zorladığını söyleyen Türk Nöroşürüjisi Derneği Başkanı Prof. Dr. Hakan Emmez, sosyal medyanın beyne zararlarını şu sözlerle anlattı:

"Beyin çürümesi, aslında uyuturucu, sigara ve alkol bağımlılığının özelliklerini içeriyor. Gereksiz ve faydasız internet içeriklerinin hızlı kullanımını beyni olumsuz etkiliyor. Nitekim 'hızlı kaydırma' ile birçok içerik izlense de beyin bunların hiçbirini kaydetmiyor. Ama maruz kaldığımız süre içinde beyin, bu bilgileri algılamak için enerji sarf ediyor. Bu da düşünsel anlamda tembelleğe yol açıyor."

HIZLI KAYDIRMA UNUTKANLIĞA NEDEN OLUYOR

Sosyal medya içeriklerinin yarattığı düşünsel etkiyle nitelikli bilgilerin beyinde aynı etkiyi yaratmadığının altını çizen Emmez, "Beyin, sosyal medya içeriklerinin hızlı tüketilmesi nedeniyle bunları hafızaya kaydetmiyor. Fakat okunan bir kitap ve izlenen film üzerine düşünüyoruz, anlama-ya çalışıyor ve yorumluyoruz. Bu da beyni geliştiren bir aktivite. Örneğin Alzheimer hastalarına beyinlerini çalıştırmaları için bulmaca tavsiye etmemizin temel nedeni de bu. Sosyal medya içerikleri ise aksine unutkanlığa neden oluyor, dikkat bozukluğuna yol açıyor. Bu açıdan hızlı kaydırma ile beynin mevcut potansiyelini adeta harap ediyoruz. Beyin çürümesi dediğimiz kavramın asıl nedeni de bu" şeklinde açıkladı.

GENÇLER RISK ALTINDA

Beyin çürümesinin kuşaklara farklı etkileri olduğunu savunan Emmez, "İnternetin yaygınlaşması öncesinde doğan ve eğitim alan kuşak, eğitim ve kültürel beslenme açısından belli bir altyapıya sahip. Fakat gençler, okul çağında alması gereken bilgi ve kültürü alacak odaklanma gücünü almakta zorlanabilir. Nitekim bu da beyin çürümesi kavramının yaşamımızda giderek yaygınlaşacak bir sorun olduğunu gösteriyor" dedi.

PROF. DR. SÜMER: RASYONEL DÜŞÜNCE VE SEZGİYİ DEVRE DIŞI BIRAKIYOR

Beyin çürümesi kavramının aynı zamanda yeni bir çağda geçişimizin bir işareti olarak yorumlayan Sabancı Üniversitesi

İstanbul Politikalar Merkezi Toplumsal Psikoloji Çalışmaları Koordinatörü Prof. Dr. Nebi Sümer, "1990'lardan itibaren makine öğrenmesi, yapay zeka ile aslında yeni bir çağa başladığımızı söyleyebiliriz. Beyin çürümesi de bu süreç sonucu karşımıza çıktı aslında. Bu sürecin hızı insanın doğal evrimleşme aşamasını ile çoktan aşmış durumda. Sosyal medyada hızlıca edinilen içerikler ise düşünsel anlamda bir süzgeçten geçirilmeden gerekli veya gereksiz birçok bilgi edinilmesine yol açıyor. Aslında insanın rasyonel düşünceyle veya sezgileriyle doğru olmadığını düşündüğü bilgi, düşünce ve yorumları anlamadan kabul etmesine de yol açıyor yaşanan durum. Beyni işlevsiz kılarak başka bilgileri tüketme isteği ortaya çıkıyor" dedi.

"BİLGİYE ERİŞİM KOLAYLAŞMA DA YANLIŞ HÂLİ DAHA YAYGIN"

Dijital medya okuryazarlığı yanında bilim okuryazarlığının eksik olmasının da beyin çürümesini doğuran nedenler arasında sıralayan Sümer, "Beyin çürümesinin toplumsal bir karşılığı da kişilerin manipülasyonuna açık hale gelmesi. Söylenen veya gösterilen her unsur sorgulanmadan inanılıyor. Günümüzde internet, doğru ve nitelikli bilgiye erişimi geçiştiriyor. Yani doğru bilgiye ulaşma hızı daha fazla. Bilginin anlaşılması ve yorumlanması süreci devre dışı bırakarak ham haliyle kabul ediyor. Bu da topluları doğru bilginin ışığında ilerlemek yerine yanlışlarla dolu bir nehrin akıntısına bırakmak anlamına geliyor" değerlendirmesinde bulundu.

"SOSYAL MEDYA KULLANICI ALGORİTMA KURBANİ"

Beyin çürümesi'nin ortak insanlık ve kültürel normlarını da zayıflatıldığını belirten Sümer, "İnsanın kendini düzenleme becerisi, toplumsal düzeni sağlayan kurallara uyma yönelimi, karşındakı kişi dinleyip anlama ve sorun çözme eylemleri tam oturmamış oluyor. Bilgi çağının içerisinde, insan nedir, eğitim nasıl olmalı, kurallar nasıl şekillendirilmeli soruları hep havada kalıyor. Sosyal medya algoritmalarının farkında olmadan, algoritmanın kurbanı olmak da bu durumun göstergelerinden biri" ifadesini kullandı.

"AKADEMİDE DE BEYİN ÇÜRÜMESİ VAR"

Entelektüel ve eğitilmiş kişilerin de beyin çürümesi etkisi altında kaldığını söyleyen Sümer, "Etik değerlere ve çevresindekilere saygılı insan yerine ilişkileri tüketmeye, sürekli satın almaya odaklı insan sadece sokakta değil akademik çevrede de var. Bunu da niteliğine bakmadan sadece makale ve yazı sayısı fazla kişilerin öne çıkarılmasında görüyoruz. Yani akademide de mantık, 'Kim çok yazarsa o kazanır' şeklinde" dedi.

"BİLİNÇSİZ YAPAY ZEKA KULLANIMI TEMBELLİĞE İTİYOR"

Yapay zekanın bilinçli kullanılmamasının da beyin çürümesine yol açtığını ifade eden Sümer, "Yapay zeka gibi iş yapmayı kolaylaştıran araçlar insanları fikrîsel açıdan tembelleğe itebiliyor. Meslekler, elbette teknolojinin ilerlemesiyle gelişme gösterecek fakat hayatın insan odaklı olduğunu düşünürsek düşünceyi gerektiren eylemlerde sorumluluğu sadece yapay zekaya verirek bu durumdan medeniyet zararlı çıkar" sözlerini kullandı.

Altındağ'da "Kent Bilgi Sistemi" yenilendi

HABER MERKEZİ- Altındağ Belediyesi'nde "Kent Bilgi Sistemi" bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi. İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından düzenlenen toplantıda, belediyenin ilgili tüm birimlerinde çalışan personellere, uygulamada yapılan son değişiklikler hakkında bilgilendirmeler yapıldı.

Altındağ Belediyesi, dijital belediyeçilik anlamında örnek çalışmalara imza atıyor. Altındağ Belediyesi'nde "Kent Bilgi Sistemi" bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi. Altındağ Belediyesi personeline, Altındağ Belediyesi tarafından vatandaşların belediye ile olan işlemlerini kolaylaştırmak için hayata geçirilen "Altındağ Belediyesi Kent Bilgi Sistemi" projesi (ALBİS) kapsamında yapılan son güncellemeler hakkında bilgilendirme yapıldı. Toplantıda, uygulamanın detaylarına ve yapılan yeniliklere değinildi. Altındağ Belediyesi personeli, toplantıya büyük ilgi gösterdi. Vatandaşlar, bu uygulama ile belediye gelmeden www.altindag.bel.tr resmi web sitesi üzerinden "Bilgilendirme Amaçlı İmar Durumu Sorgulama" yapma imkânı buluyor. Ayrıca, plan notları ile birlikte bilgilendirme amaçlı imar durumu belgesini bilgisayara kaydedebiliyor. Bu sayede kağıt israfının önüne geçiliyor ve zamandan tasarruf ediliyor.

ALTINDAĞ'IN GÖZÜ: KENT REHBERİ "Kent Rehberi" uygulaması ile tüm ilçenin haritasını incelemek mümkün... Kent Rehberi sayesinde kullanıcılar, daha büyük alanda inceleme yapabiliyor, istenilen katmanı açıp kapatabiliyor, her yıl yenilenen uydu görüntüsü sayesinde incelenen alanın güncel görüntüsüne de ulaşabiliyor. Sistemde ayrıca Ada/Parsel numaraları, adres ve önemli yer arama gibi çeşitli arama seçenekleri de bulunuyor. Harita üzerinde gezinme, haritaya yaklaşık uzaklaşma, harita üzerinde tıklanan bina, parsel ve önemli yerlerin bilgisi de alınabiliyor. "YENİLİKLERİN ÖNCÜSÜ OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ"

Altındağ

Belediyesi'nin dijital yenilikleri belediye çalışmalarına entegre etme konusunda öncü olduğunu vurgulayan Altındağ

Belediye Başkanı Dr. Veysel Tiryaki, "Belediye olarak dijital dünyada meydana gelen yenilikleri takip ediyor, sürece ivedilikle uyum sağlıyoruz. Akıllı Şehirler Projesi kapsamında, vatandaşlara daha kaliteli ve hızlı çözüm üretmek adına, İmar ve Şehircilik Müdürlüğümüzün arşivi, iş ve işlemleri elektronik ortama aktarıldı. Belediyemizdeki dijitalleşme süreci, hem personelimize hem de vatandaşlarımızı büyük kolaylık sağladı. Bunun yanı sıra, E-İmar yönetim sistemini de hayata geçirdik. Bu sayede hem vatandaşlarımız hem de personelimiz iş ve işlemlerini daha kolay bir şekilde gerçekleştiriyor. Kısa bir süre önce ise E-İmzalı E-Ruhsat uygulamasıyla Türkiye'de ilk kez hayata geçirerek, bu alandaki iş ve işlem yükünü hafifletmiş ve büyük kolaylık sağlamış olduk. Artık E-İmzalı E-İşkan uygulamasıyla, vatandaşlarımız oturum izinlerini de dijital ortamda alabiliyor" dedi.

Başkan Tiryaki, "Tasarruf tedbirlerini belediyemizin tüm birimlerinde uyguluyoruz. Vatandaşlarımızı en hızlı ve ekonomik şekilde hizmetlerimizle buluşturuyoruz. Kalite ve hizmet standartlarımızı her daim en yüksek seviyeye çıkarıyoruz. Dijital yeniliklerin hayata geçirilmesinde öncü olmaya devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Altındağ Belediye Başkanı Dr. Veysel Tiryaki

BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

1	B	İ	D	E	İ	K	İ	L	İ	B	A	H	İ	S
2	İ	Y	E	L	İ	K	M	İ	T	D	A	Y	E	
3	L	İ	V	A	İ	T	G	I	D	E	R	E	K	
4	M	İ	R	Ü	L	E	N	B	E	S	İ	L	İ	
5	İ	Ş	İ	T	S	E	L	T	A	N	E	C	İ	L
6	Ş	S	Ü	T	Ş	E	K	E	R	İ	E	K	E	
7	S	İ	N	D	İ	R	İ	M	Ö	N	E	M		
8	T	A	M	İ	M	A	R	İ	S	İ	Z	K	E	
9	A	H	F	E	Ş	D	E	N	E	M	E	C	İ	
10	M	A	İ	S	A	Ç	A	L	A	M	A	F		
11	B	A	R	İ	Y	E	R	T	E	M	E	N	N	İ
12	İ	M	A	L	A	T	İ	L	K	E	L	E	Y	
13	L	İ	V	A	R	A	S	İ	L	K	İ	S	A	
14	E	R	Ü	H	A	B	A	İ	Ç	E	C	E	K	
15	T	İ	N	E	R	C	İ	L	İ	K	S	İ	P	A

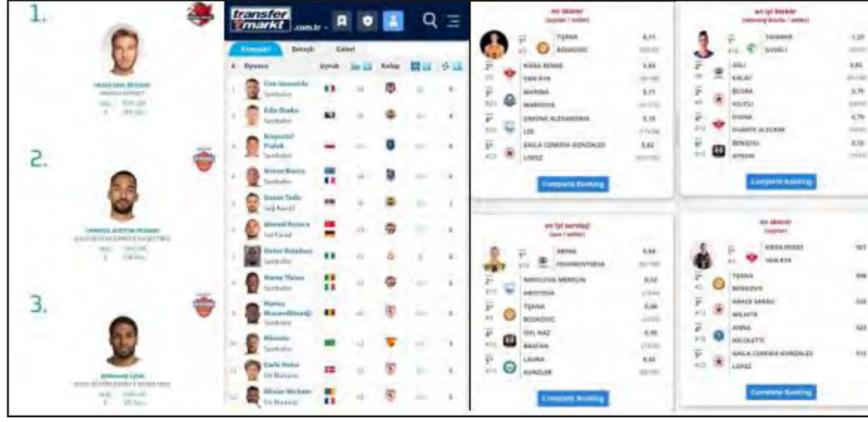
Yabancı futbolcu transferinin ana amaçları; Avrupa Kupalarında başarılı olmak, Kaliteli yabancı futbolcuların Türk futbolcularına rol model olması, Seyirciye keyifli, kaliteli futbol izletmek, belki yerli oyuncu üzerinde fiyat baskısı yapmak olabilir.

İlk Yabancı futbolcu, 1951 yılında Adalet takımında oynayan Arjantinli Oscar Garo'nun ardından binlerce yabancı futbolcu geldi ülkemize. Onlarca karar alındı, değiştirildi, kararlar sezon içinde bile değiştirildi.

Galatasaray UEFA Kupası Şampiyonu olduğunda kadrosunda sadece beş (5) yabancı oyuncu vardı. Bu şampiyonluk, başarının yabancı futbolcu sayısında değil, kaliteli futbolcu sayısında olduğunu net olarak ortaya koymuştur. Voleybolda 3 yabancı oynadığından, dünyanın en iyileri Türkiye'de oynuyor.

Bu sene, süper ligde Kongo'sundan, Yeşil Burun Adaları'na; Brezilya'sından, Curaçao'suna, 70 ülkeden, toplam 262 (% 46.5) yabancı oyuncu varken, 10 Milyon nüfusa sahip Portekiz'in (17) ve Yunanistan'ın (8) oyuncu ile yer almasını nasıl açıklayabiliriz. Bu Portekiz'de 17 veya Gine'de iki Türk futbolcusunun oynamasını dikte etmez mi?

Güzel bir lafımız vardır "Nerde çocukluk orda b.kluk". Bu husus birçok konuda olduğu gibi sayı artukça, kalite bozulur. Bu yabancı sevda-sı, perde arkasında, kulüplerimizin yöneticilerin başına birçok sorun açmış, dedikodular artmış, takımlar menajerlerin elinde oyuncak olmuştur. Futbol takımlarının hemen hemen tamamı borç batağındadır. Beşiktaş: 10 Milyar 428 Milyon Türk lirası (31 Ağustos 2024 itibarıyla) Fenerbahçe: 12 milyar 571 milyon Türk lirası (31 Mayıs 2024 itibarıyla), Galatasaray:

14 milyar 238 milyon Türk lirası (31 Ağustos 2024 itibarıyla), toplamı 37.237.000.000TL (1 Milyar 63 Milyon Euro) dur. Sadece bu 3 takımın borcu ile 2 adet Keban barajı yapılabilir, Volvo Otomobil fabrikası bile satın alınabilir.

Geçtiğimiz hafta Türkiye'nin köklü futbol kulüplerinden Denizlispor faaliyetine son verdi ve kulüp anahtarları Denizli Valisine teslim edildi. Kulüp gelirlerinin önemli bir kaynağı maça gelen seyirci sayısındır. Ama bazı

süper lig takımlarımızın maç başına seyirci ortalaması 1350 kişi (4 Büyüklele yapılanlar) arasında sadece 100-200 seyirciye oynuyorlar), voleybol, basketbol maçlarından bile azdır. Taraftar hep daha iyi oyuncu istiyor, arkadaşım sen evindeki 3 yıllık TV'yi daha iyisi çıktı diye değiştiriyor musun ki durmadan yeni futbolcu istiyorsun. Yabancı futbolcular için öyle bir pazar olduk ki, gelen gitmiyor. FB'nin eski futbolcuları Pelkas ve Crespo şimdi Başakşehir'de oynuyor. Ülkenin ekonomisi

futbola da yansımış, tüketim ve ithalat, üretim yok. Nereye kadar????

İstatistiklere baktarsak, Futbol, basketbol ve Voleybolda ilk 10'a giren yerli-millî sporcu-muz yok. Bırakın genç oyuncularımızı, halen millî olan sporcular dahi maçlarda çok az süre alabilmektedir. Yabancı oyuncularla futbola Avrupa başarısı gelmemesine rağmen basketbol ve voleybolda kulüplerimiz Avrupa'da çok başarılı olmuştur. Ancak konu Millî Takım olunca, sadece Sultanlar aradan ayrılmış, futbol ve basketbol millî takımlarımız çöküş yıllarını yaşamıştır.

Öyleyse bizi Avrupa'ya taşımayacaksa neden yabancı futbolcu, 2001'de sahada 5 daha sonra 6 yabancı futbolcu derken, 2015 yılında 11+3 yabancı oyuncuya döndük. Nitekim Galatasaray 2017-18 sezonunda Atiker Konyaspor maçında sahaya 11 yabancı futbolcuyla çıkarak, Türk futbol tarihinde bir ilke imza atmıştır. Kimse orali olmadı ama o maç Türk futbolunun ölüm ilanıydı. TFF, yabancı kuralıyla ilgili muhteşem kararı, 2020-2021 sezonunda en fazla 8+6; 2022-2023 sezonunda en fazla 6+4 yabancı futbolcu ile sözleşme yapılmasını ve ilk 11'de alt yapıdan yetişmiş 20 yaş altı iki futbolcu bulundurulmasını öngörüyordu. Ama bu kararın uygulanması hep ertelendi. Şimdiki kural 8+3 bile birçok başarılı yerli-millî futbolcunun sahneye çıkmasına neden olmadı mı?

Anlamadığım diğer konu ise alt liglerde yabancı oyuncuların yer almasıdır. Bari alt liglerde yabancı olmasa da, takımlar, eşit şartlarda, sadece yerli-millî oyuncularla şampiyonluk mücadelesi verse olmaz mı? Sonuç: başarı sayıda değil, kalitede.

Ekonomik krizin etkilediği üniversite öğrencilerinin yeni yıldan umudu yok

İZMİR (ANKA)- Artan hayat pahalılığı ve derinleşen ekonomik krizin etkilediği üniversite öğrencileri, masraflarını karşılayabilmek için hem okuyup hem çalışmak zorunda kalıyor. Yeni yıldan umudu olmadığını belirten Asya Karaboğa, "Ülkemi çok seviyorum ama hiçbir gelecek göremiyorum" dedi. Mustafa Öncü ise "Benim babam esnaf. Üç tane de çocuğu var. Çalışmadan olmuyor. Çalışmak zorundayız. Hem okumak hem çalışmak zorluyor insanı. Her gün yorgunsun. Ülkenin halinden memnun değilim" diye konuştu.

Artan hayat pahalılığı ve derinleşen ekonomik krizden en çok etkilenen kesimler arasında üniversite öğrencileri de yer alıyor. Barınma ve beslenme sorunlarıyla karşı karşıya kalan öğrenciler, masraflarını karşılayabilmek için çalışmak zorunda kalıyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2025 yılında KYK kredi/bursunun 3 bin liraya çıkarılacağını duyururken; ANKA Haber Ajansı'na konuşan üniversite öğrencileri, ihtiyaçlarını karşılamak için 3 bin liranın yetersiz olduğunu söyledi. Öğrenciler ayrıca, mevcut ekonomik koşullarda yeni yıldan umutları olmadığını da ifade etti.

ÖNCÜ: "HEM OKUMAK HEM ÇALIŞMAK ZORLUYOR İNSANI"

Mustafa Öncü, şunları söyledi: "Bir öğrenci ve genç olarak geçinemiyorum. Şartlar çok zor. KYK da çıkmadı bana. O kadar zor ki bu şartlar... Bir şekilde hem çalışıp hem okumaya çalışıyoruz. Kredi alsam o da yetmezdi. Ben 20 bin lira ev kirası ödüyorum. İki arkadaş kalıyoruz. 10 bin lira ödüyoruz kişi başı. Yemek içecek derken 20 bin lira oluyor. Bir öğrencinin 20 bin lira vermesi çok zor. Benim babam esnaf. Üç tane de çocuğu var. Çalışmadan olmuyor. Çalışmak zorundayız. Hem okumak hem çalışmak zorluyor insanı. Her gün yorgunsun. Ülkenin halinden memnun değilim.

KARABOĞA: "ÜLKEMİ ÇOK SEVİYORUM AMA HİÇBİR GELECEK GÖREMİYORUM"

Ülke ekonomisinden yeni yılda da umudu olmadığını belirten Asya Karaboğa, şu ifadeleri kullandı:

"Bir genç olarak maalesef geçinemiyorum. Çünkü ülkenin ekonomisi bayağı zorluyor. Öğrenciyken çalışmak zorunda kalan çok fazla insan var. Mesela ben. Okul çıkışı part-time işlere gidiyorum. Çünkü bir öğrenci için günümüzde bir kalem bile almak zor. Bu durum da çok rahatsız edici. Yeni yıldan hiç umudum yok. Çünkü birkaç yıldır zaten böyle gidiyor. Bu yıldan sonra da değişeceğini sanmıyorum. Ülkemi çok seviyorum ama hiçbir gelecek göremiyorum."

YEŞİLAY "sanal kumara" savaş açtı

ANKARA (AA)- Yeşilay, dijital oyunlarda kumar ve diğer bağımlılık yapıcı unsurların bağımsız bir komisyon tarafından sıkı bir şekilde denetlenmesini, kumar sitesi reklamlarının alkol-sigara reklamlarıyla aynı kategoride değerlendirilmesini istedi. Yeşilay, "Dijital Mecralarda Çocukları Bekleyen Tehditler ve Riskler" başlıklı sunumunu TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Çocuk Hakları Alt Komisyonu üyeleri ile paylaştı.

Sunumunda, Yeşilay'ın yurt genelinde 120 şubesi, 107 Yeşilay Danışmanlık Merkezi (YEDAM) bulunduğu belirtildi, bağımlılıklarla küresel boyutta mücadele etmek için 97 ülke Yeşilay'ının, Uluslararası Yeşilay Federasyonu çatısı altında toplandığı aktarıldı.

"Dijital mecralarda çocukların korunmasına yönelik düzenleme önerileri"ne yer verilen sunumda, dijital mecralara yönelik çocukları ve gençleri koruma odaklı yeni bir yasal düzenleme veya İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da çocuk odaklı değişiklikler hayata geçirilmesi istendi.

Çocukların dijital mecraları kullanımını için yaş sınırı belirlenmesi ve ebeveyn onayı şartının getirilmesinin gerekliliğinin vurgulandığı sunumda, şu öneriler yer verildi:

"Dijital mecralardaki içerikler öz-denetime bırakılmamalı, içerik denetimlerinin alanında uzman profesyoneller tarafından yapılacağı, bağımsız bir kurul oluşturulmalı, kurulun görevlerini düzenleyen ve sektörü denetleyen bir yasal düzenleme hayata geçirilmeli. Dijital mecralardaki yayımlar ve oyunlarda dinamik akıllı uyarı sistemleri geliştirilmeli ve akıllı işaret dinamik şekilde kullanıcılara sunulmalı. Oyunların içerik ve yaşa

uygunluğunu değerlendiren bağımsız derecelendirme sistemleri mevcuttur. Oyun değerlendirme için bağımsız jüri sistemi kurulmalı. Dijital oyunlardaki kumarı çağırıştıran ve diğer bağımlılık yapıcı unsurlar bağımsız bir komisyon tarafından sıkı bir şekilde denetlenmeli.

Kumar siteleri reklamlarının çocukları, gençleri ve yetişkinleri teşvik edici yönü düşünülerek alkol-sigara reklamları ile aynı kategoride değerlendirilmeli. Dijital platformların aydınlatma ve rıza süreçleri çocuklar açısından anlaşılır olacak şekilde sadeleştirilmeli. Çocuklara yönelik dijital platformların kullanıcı gizliliği en üst düzeyde koruyacak şekilde yapılandırılmalı. Oyun sektörünün faydalı içerikler üretmesi, çocuk dostu medya uygulamaları düzenlemeleri için sosyal politika fonu oluşturulmalı."

"ÇOCUKLAR İÇİN ÖNLEYİCİ ALTERNATİF ETKİNLİK MERKEZLERİ ARTIRILMALI" Çocukları güçlendirmek için

alınabilecek önlemlere de yer verilen sunumda, farkındalık çalışmalarının artırılması istenerek, beceri temelli güçlendirme çalışmaları ve aile eğitimlerinin yaygınlaştırılmasının önemine vurgu yapıldı.

Riskli davranışların kontrolü konusunda tüm öğrencilerin eğitiminin ve çocuklar için önleyici alternatif etkinlik merkezlerinin artırılmasının önemine işaret edilen sunumda, depresyon bölgesi ve riskli bölgelere yönelik daha fazla bağımlılıklardan koruyucu çalışmaların yapılması önerildi.

"15 YAŞ VE ÜZERİ NÜFUSTA SAĞLIK DAVRANIŞ ARAŞTIRMASI"

Sunumda, Yeşilay tarafından ortaokul ve lise öğrencileriyle yetişkin gruplarından toplam 46 bin 682 kişinin katıldığı bir çalışma yapıldığı da belirtildi.

Çalışmada lise öğrencilerinin internet bağımlılığı puanlarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu, hem ortaokul hem lise öğrencilerinin

bağımlılık puanlarının ise yetişkinlerden daha yüksek olduğunu tespit edildiği kaydedilen sunumda, "2022 yılında Yeşilay tarafından yürütülen '15 Yaş ve Üzeri Nüfusta Sağlık Davranış Araştırması' sonuçlarına göre katılımcıların yüzde 15,7'si son bir yılda dijital platformları kullanarak oyun oynadığını belirtmiştir. Son bir yılda oyun oynadığını belirten katılımcıların yüzde 5,3'ü oyunların hayatlarına olumsuz etkisinin olduğunu bildirmiştir." ifadelerine yer verildi.

Sunumda paylaşılan verilere göre, Yeşilay Danışmanlık Merkezlerine 2024'te kumar ve internet bağımlılıklarıyla ilgili toplam 6 bin 369 başvuru oldu.

2020-2024 yıllarında toplam başvurunun yüzde 24,47'si kumar bağımlılığıyla ilgiliyken bu sene bu oran yüzde 36,67'ye yükseldi.

Yeşilay Danışmanlık Merkezlerine 2020-2024 yıllarında toplam başvurunun yüzde 5'i teknoloji bağımlılığına yönelik yapılırken, 2024'te bu oran yüzde 6,19 oldu.

2020-2024 yıllarında kumar bağımlılığında illere göre başvuru sayıları incelendiğinde 5 bin 199 başvuru sayısı ile İstanbul birinci sırada yer aldı, onu 1381 başvuru sayısı ile Ankara ve 691 başvuru sayısı ile İzmir takip etti.

İnternet bağımlılığına yönelik de 761 başvuru sayısı ile İstanbul birinci sırada bulunurken, onu 294 başvuru sayısı ile Ankara ve 90 başvuru sayısı ile Bursa izledi.

Ardahan, Bayburt, Karaman, Artvin, Gümüşhane, Hakkari, Muş, Şırnak, Iğdır ve Şanlıurfa ise başvuru sayılarının en düşük olduğu iller arasında yer aldı.

Kumar bağımlılığında ise en düşük sayılı iller olarak Kilis, Burdur, Ağrı, Sinop, Muş, Şırnak, Hakkari, Tunceli, Gümüşhane ve Ardahan sıralandı.

Siber güvenlik senaryolarına TÜBİTAK'tan laboratuvar merceği

ANKARA (AA)- TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü bünyesindeki SİBERLAB ile yeni siber güvenlik araçları test edilebiliyor, bu alandaki senaryolar simüle edilerek, muhtemel krizlere karşı kullanıcıların yetenekleri artırılıyor

TÜBİTAK'tan edinilen bilgiye göre, SİBERLAB, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından desteklenen Siber Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Projesi kapsamında TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü tarafından geliştirildi.

Laboratuvar 2023'ten bu yana kullanılıyor. SİBERLAB, çevrim içi çalışma yeteneğinin yanında, TÜBİTAK BİLGEM'in sağladığı bulut altyapısı üzerinde çalışan bir "siber tatbikat" (cyber range) ürünü olarak yer alıyor.

SİBERLAB, kullanıcıların siber güvenlik eğitimleri veya yarışmaları için özelleştirilmiş laboratuvarlar tasarlamasına ve bu laboratuvarlara erişmesine olanak tanıyan çevrim içi bir laboratuvar ortamı sunuyor.

Simüle edilen ortamlar, sanal makineler ve ağ cihazları içeriyor. Kullanıcıların gerçek dünyadaki siber güvenlik senaryolarını uygulamasını sağlıyor. Bu sayede, kullanıcılar siber güvenlik eğitimi alabiliyor, siber güvenlik testleri gerçekleştirebiliyor ve çeşitli siber güvenlik araştırmaları yapıyor.

Ayrıca SİBERLAB, siber güvenlik alanında uygulamalı ve öğretici yarışmalar düzenlemeye de imkan tanıyor. Bu yarışmalar, "Bayrağı Yakala" (Capture the Flag-CTF) olarak adlandırılan etkinlikler kapsamında gerçekleştiriliyor.

EĞİTİMLER SİBERLAB ÜZERİNDEN UYGULAMALI YAPILYOR

TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü, verdiği eğitimleri SİBERLAB üzerinden uygulamalı olarak sunuyor. Laboratuvar aynı zamanda üniversitelerdeki eğitimciler ve çeşitli CTF yarışmalarında da kullanılabiliyor. Ürünün, öncelikle meslek yüksekokulları

ve üniversitelerle stratejik öneme sahip kamu kurumlarında kullanılması amaçlanıyor.

SİBERLAB, internet tabanlı çalışmasıyla kullanıcılar, herhangi bir ek donanım veya kaynak gereksinimi olmadan, yalnızca bir internet tarayıcısı aracılığıyla sanal makinelerle çalışabiliyor.

Hızlı ve kolay erişimle, kullanıcılar, ihtiyaçlarına uygun sanal ortamları hızla oluşturabiliyor ve bu ortamlara erişim sağlayabiliyor. Sanal laboratuvar altyapısıyla, fiziksel cihazlara ihtiyaç duyulmadan eğitim, tatbikat ve analiz süreçleri düşük maliyetle gerçekleştiriliyor.

SİBERLAB, siber güvenlik eğitimlerinde, tatbikatlarda ve test ve analiz çalışmalarında kullanılıyor.

Laboratuvar, gelişen siber güvenlik teknolojilerine uygun modern ve erişile-

bilir bir eğitim ve tatbikat ortamı sunuyor. Kullanıcıların bu altyapı sayesinde siber güvenlik alanındaki bilgi ve yetkinliklerini ileri seviyelere taşıması hedefleniyor.

TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü, SİBERLAB ürününe ek yetenekler kazandırarak dünya çapında rekabetçi bir siber tatbikat ürünü haline getirmeyi amaçlıyor ve içerdiği ön tanımlı uygulamalı siber güvenlik eğitimlerini sürekli olarak geliştiriyor.

24 SAAT

GAZETECİLER CEMİYETİNİN YAYIN ORGANIDIR
23 ARALIK 2024 PAZARTESİ SAYI: 13728

Gazeteciler Cemiyeti Adına Sahibi

NAZMİ BİLGİN

Yönetim Kurulu

Ali Oruç, Ali Topçu, Ayhan Aydemir, Emin Özgönül, Güray Soysal, Kenan Şener, Kudret Doğandemir, Mustafa Yıldız, Özlem Akarsu Çelik, Önder Yılmaz, Ümit Gürtna, Yusuf Kanlı, Zeynep Güranlı Üreklük

İstanbul Temsilcisi: Atıla Güvenc
24saathaberler@gmail.com. 0532 257 12 58
www.24saatgazetesi.com

Kurumsal e-posta adresi: info@24saatgazetesi.com
UETS adresi: 15652-56482-83904
24saatgazetesi@gmail.com

İdare Merkezi- Dizgi- Tasarım
Gazeteciler Cemiyeti, Üsküplü Sokak No: 35 Çankaya/ ANKARA
Tel: 0312 427 15 22 - 427 27 12 Faks: 0312 468 23 84
Yayın Türü: Günlük Dijital (Pazar günü hariç)

MALİANALİZ

Asgari ücret...

Prof. Dr. Mehmet Ali AKTAŞ

Ücretlerin alım gücü ve toplumsal refah üzerindeki etkilerini değerlendirmek, ekonomik adaletin anlaşılması için büyük önem taşıyor. Bu yazımda, asgari ücretin yıllar içindeki değişimini ve güncel durumunu rakamlarla ele alarak bir analiz sunmayı hedefledim.

Güzel ülkemizin güzel insanları, Asgari ücret, memur ve emekli maaşları konusunu önceki yazımda sohbet etmeye çalışmıştım kendimce...

Dillendirdim dillendirmesine de, ben yazıp ben mi okuyorum diye düşünmeden de yapamıyorum ne yazık ki...

Güzel ülkemizde, net asgari ücret şimdilerde 17.002,12 TL, asgari ya da en düşük emekli maaşı 12 bin 500 TL...

Her takvim yılının son ayında kamu otoritesi tarafından gündeme alınan ve adına maraton denilen asgari ücret görüşmeleri yapılmaktadır.

Asgari ücret... ismine bakıldığında ne de çok şey anlatıyor değil mi?

Örneğin, minimum yaşama, minimum seyahat, minimum giyinme, minimum beslenme ve daha bir dizi minimum...

Kıymetli okurlarım bu kısa bilgilendirmeye bir de resmi açıklamaya, daha açık ifadesiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının resmi internet sitesinde yer alan "Asgari Ücret" tanımına bakıp sohbetimize devam edelim izinizle...

Bakanlık açıklaması;

Asgari ücret "İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrete asgari ücret denilmektedir. Asgari ücret, uygulamada verilebilecek en düşük ücreti ifade etmektedir. Linyit ve taşkömürü çıkarılan maden işyerlerinde yer altında çalışan işçilerin asgari ücreti ise iki kat olarak uygulanmaktadır." şeklinde olup "Asgari Ücret Yönetmeliği" dördüncü maddesi de de benzer ifadeye yer vermektedir.

Ne de güzel yapılmış değil mi asgari ücretin tanımı...

Tanımdan hareketle bir işçi ya da genelleştirmiş olalım bir iş görenin konut dahil, ilave iş yapmaya ve üçüncü şahısların ekonomik katkılarına ihtiyaç duymaksızın hayatlarını sürdürebilecekleri, seyahat edebilecekleri, tatil yapabilecekleri, tiyatroya, sinemaya gidebilecekleri, kitap alabilecekleri, özetle tüm ihtiyaçlarını aşırıya kaçmaksızın karşılayabilecekleri bir ücrete kavuşmaları gerektiği sonucuna varılmaktadır...

Güzel ülkemizde mevcut asgari ücretin neredeyse konut kiralasını dahi karşılayamaz durumda olduğu gerçeği dikkate alındığında, asgari ücret ve beraberinde memur ve emekli maaşları konusunda hızlıca ve paydaşları mutsuz etmeyecek belirlenmelerin yapılması sanki oldukça elzem gibi...

Konuya biraz da sayısal olarak bakalım izinizle...

Zira serde muhasebecilik var...

2007 yılı asgari ücretleri ile 2024 yılı asgari ücretini karşılaştırarak bir kanaat ya da bir beklenti oluşturmaya çalışacağım izinizle...

2007 yılı 01 Ocak – 30 Haziran aralığında uygulanan net asgari ücret 403,03 TL

2007 yılı 01 Temmuz – 31 Aralık aralığında uygulanan net asgari ücret 419,15 TL olup,

2007 yılı ortalama net asgari ücret tutarı 411,09 TL şeklindedir.

Asgari ücret konusunda da ortalama bir tespitle en azından güncel hesaplamayı ve öneriyi yapmak sanki çok da fazla zülfü yâre dokunmak sayılmasa gerek...

Yıl	Asgari Ücret	Çeyrek Altın (TL/Adet)	Dolar (Kur TL)	Euro (Kur TL)
2007	411,09	53,00	1,30	1,78
2024	17.002,12	4.883,64	35,11	36,36

Tabloda 2007 ve 2024 yılı asgari ücret tutarları ile birlikte (ortalama) Çeyrek Altın, USD ve EUR nun 2007 ve güncel değerleri dikkate alınmış olup, 2007 ve 2024 yıllarına ilişkin alım gücü tablosu aşağıdaki gibi ortaya çıkmaktadır.

	USD/EURO Kuru (2024) (Altın: TL/Adet)	2024 USD/EURO/ALTIN Karşılığı	2007 USD/EURO/ALTIN Karşılığı	2024 TÜRK LİRASI Karşılığı
USD	35,11 TL	484,23	315,86	11.090,43
EUR	36,36 TL	467,62	231,18	8.405,59
ÇEYREK	4.883,64 TL	3,48	7,76	37.879,54

Biraz daha özetleyeyim izinizle kıymetli okurlarım, 2007 yılında (ortalama) 315,86 USD/231,18 EUR/ 7,76 çeyrek altın alma gücüne sahip olan bir asgari ücretlinin şimdilerde 3,48 Çeyrek altın alabilir durumda olduğunu görmekteyiz ne yazık ki...

İki gün önce tek sorudan oluşan ve asgari ücretin belirlenmesiyle bağlantılı bir anket yayımladım ve aldığım sonuçları sizlerle paylaşmaktayım...

Ankete yanıt verenlerin;

Yüzde 61'i asgari ücretin Amerikan Doları (USD), Avrupa Para Birimi (EURO) ve Çeyrek Altın ortalamasının esas alınmak suretiyle,

Yüzde 10'u asgari ücretin Çeyrek Altın ortalama fiyatları esas alınmak suretiyle,

Yüzde 10'u asgari ücretin USD (Amerikan Doları) ortalama kurları esas alınmak suretiyle,

Yüzde 4'ü asgari ücretin Çeyrek Altın ortalama fiyatlarının esas alınmak suretiyle,

Yaklaşık yüzde 15'i ise diğer seçenekler kapsamında görüş bildirmişlerdir.

Kıymetli okurlarım;

Merak ediyorum olabilirsiniz belki ben hipotezimi açıklamış olayım izinizle...

Benim bireysel öngörüm çeyrek altın şeklinde idi. Neden mi? Açıklayayım kısa ve öz olarak ...

Çok uzaklara gitmeye gerek yok bence 15 yıl öncesi yeterli olacaktır kanaatindeyim.

Düğün, nikah davetlerine icabet edilir ve hiç olmazsa bir çeyrek altın takdim edilirdi...

Asgari ücretlinin çeyrek altın takması oldukça sıradandı... Hatta altın birikimi dahi yapılabildi anımsayanlarımız vardır...

Örneklendirme sırasında 2007 yılını baz aldım, zira 2008 yılından başlamak üzere ücret, emekli maaşları, maaş bağlama oranları gibi bir dizi değişiklik oluşmaya başlamıştı...

2007 yılında yaklaşık sekiz çeyrek altın alabilen bir asgari ücretli şimdilerde 3,5 çeyrek altın alamaz durumda...

Şimdi konuyu yukarıda yer alan tablo doğrultusunda daha da netleştirelim...

USD ortalama kurunun dikkate alınması durumunda net asgari ücret 11.090,43 TL

EURU ortalama kurunun dikkate alınması durumunda net asgari ücret 8.405,59 TL

Çeyrek Altın fiyatlarının dikkate alınması durumunda net asgari ücret 37.879,54 TL

Yukarıda yer alan tutarların ağırlıklı ortalaması dikkate alındığında ise asgari ücretin net tutarı

28.383,36 TL olarak hesaplanmaktadır.

Tüm bunlardan sonra hangi tutar asgari ücret olarak benimsenmelidir?

Asgari ücretlinin alım gücünün sabit kalmadığı, refah seviyesinin zaman içerisinde sürekli iyileşme sağladığı bir modelin hayata geçirilmesi gerekliliği olduğu düşüncesinde olduğumu ifade etmek durumundayım.

Sabit kalmamaktan anladığım, 2007 yılında yaklaşık sekiz çeyrek altın alma gücüne sahip asgari ücretlinin 17 yılda bir çeyrek altın daha alabilir seviyede olması, bir başka anlatımla 9 çeyrek altın alabilir durumda olması, yani net asgari ücretin yaklaşık 44.000,- TL şeklinde belirlenmiş olması asgari ücretlinin yaşam seviyesinin görece olarak artmış olduğunun göstergesi olabilir kanaatindeyim.

Sizleri duyar gibiyim kıymetli okurlarım bu olanaksız diyorsunuz...

Ben yine de ifade etmiş olayım şimdiden. Düşüne giderken atlamayalım... en az bir çeyrek altın...

Özellikle yetişkin eğitimlerinde çokça dillendirdiğim bir hususu burada da ifade etmiş olayım. İnsan hep olanı söylemez, zaman zaman da arzu ettiğini dillendirir...

Peki memur ve emekli maaşları konusu ne olacak dediğinizi duyar gibiyim...

İzninizle onu da gelecek hafta dillendirmiş olayım kıymetli okurlarım, hem de öyle bir ifade edeyim ki 2008 öncesi ile 2008 sonrası da karşılaştıralım...

Sosyal Güvenlik Kurumunun maaş bağlama ve emeklilikle bağlantılı tasarruflarını sohbet edelim...

Bir sonraki yazımda görüşmek dileğiyle...

Prof. Dr. Güngör Yılmaz: Artan kuraklık ve değişen iklim koşullarına göre pozisyon almamız gerekiyor

YOZGAT (ANKA)- Yozgat Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güngör Yılmaz, İç Anadolu Bölgesi'nin kuraklıktan etkilenme düzeyine ilişkin, "Artan kuraklık ya da değişen iklim koşulları, kuraklığın yıl içerisindeki dağılışı, bunlara göre pozisyon almamız gerekiyor. Klasik üretim sistemimizi büyük ölçüde formatlamamız ve yeni bir döneme geçişe dair hazırlıklarımızı eksiksiz yapmamız gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

Son yıllarda yağışların azlığı, sulama amaçlı baraj ve göletlerde su doluluk oranlarının düşmesi, kuraklık riskini artırırken, tarımsal üretime de olumsuz etki yapıyor. Yozgat Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güngör Yılmaz, geniş üretim alanları ile üretim deseni ve iklim parametreleriyle önemli bir bölge olan Yozgat'ın da içerisinde yer aldığı İç Anadolu Bölgesi'nde ekim dönemleri ve tohum kullanımını alışkanlıklarının, değişen koşullara bağlı olarak güncellenmesi gerektiğine dikkat çekti.

"KİŞLİK EKİMLER İÇİN TOPRAK HAZIRLIĞINI GECİKTİRİYOR"

Yılmaz, kişilik ekimlerde toprak hazırlığının geciktirilmesi belirterek, şöyle konuştu:

"Kuraklıktan üreticilerimiz iki yönlü zarar görüyor, iki yönlü zarara uğrar. Bunlardan bir tanesi ekim dönemi, bir diğeri de hasat dönemi, oldukça çarpıcı, olumsuz etkilerinin yaşandığı dönemler. Ne oluyor bu dönemlerde, isimlendirecek olursak; hiç şüphesiz ilkbahar ve sonbahar dönemindeki kuraklık. İlkbahar ve sonbahar dönemindeki kuraklıklar neyi etkiliyor, son zamanlarda neleri etkiledi. Birincisi sonbahar döneminde özellikle kişilik ekimler için toprak hazırlığını geciktiriyor. Kuraklıktan kaynaklanan toprağın tava toprağın işlenmesi zorlaşıyor, toprağı işleyemiyor vatandaş, tava gelmiyor. Dolayısıyla toprak işlemi, tohum yatağı hazırlığı, kişilik ekimler için gecikiyor. Gecikince bu defa kişilik ekimlerde büyük ölçüde güçlü bir şekilde bitkiler kışa giremiyor. Kişilik ekim gecikiyor, toprak hazırlığından. İkincisi her şeye rağmen üretici diyor ki; ya benim tohumum depomda, ambarımda duracağına toprakta dursun, ekiyor. Nereye ekiyor? Kuruyu ekiyor. Kurak bir toprağa, suyun nemin olmadığı bir toprağı ekim yapıyor. Bu defa bir hafta içerisinde çimlenecek olan tohum bir bakıyorsun üç haftada ancak çimlenip, toprak üstüne çıkıyor ve yavaş gelişiyor. O zaman da kışa zayıf gidiyor. Bütün kişilik bitkiler, yani burada yem bitkileri de dahildir, tahıllar da dahildir, yağı tohumlu bitkilerden kanola olan yerlerimiz vardır, bu da dahildir, kışa güçlü girmesini isteriz. Hem kardeşlenmiş, hem belli bir boya ulaşmış, daha güçlü olsun isteriz. Ama geç ekiliyor, geç çıkıyor, yavaş gelişiyor. Bir anda karla buzla, soğukla karşılaşabiliyor. Dolayısıyla kıştan zarar görme riski yüksek oluyor. Başlangıçta güçlü

bir çıkış, güçlü bir kışa giriş, iyi bir dayanıklılık, kışta sağlayamazsan daha sonraki dönemlerde oradaki verim kaybını telafi edemiyor."

"GEÇ EKİM KURAKLIĞIN DAHA BELİRGİN ZARARLARIYLA KARŞILAŞIYORUZ"

Yılmaz, ilkbahar döneminde yapılan geç ekimlerde, kuraklığın daha belirgin zararlarıyla karşılaşıldığına vurgu yaparak, şöyle dedi:

"İlkbahar dönemine geldiğinizde oradaki kuraklıklar ne yapıyor, benzer etkiyi yapıyor. Bu defa biz havaların ısınması, erken ısınma ya da işte bu kuraklıktan etkilenmeme adına aslında ekim zamanlarını biraz daha geriye doğru çekmemiz gerekiyor. Belki de nisanın ikinci yarısı, mayısın başında, ortalarında yapacağımız ekimleri nisanın başına, martın ikinci yarısından itibaren çok uyanık olacağız, çok dikkatli olacağız, gecikmememiz gerekiyor. Geciktirdiğimiz takdirde bu defa geç ekimin kuraklığın daha belirgin zararlarıyla karşılaşılıyor. İlkbahar dönemindeki eriyen kar sularından ya da ilkbaharın son dönemlerdeki yağışlarından istifade edilememiz lazım. O yüzden biz genellikle agronomik çalışmalarımızı, ekim zamanı, toprak hazırlığı, hem sonbahar hem ilkbahar, bunların güncellenmesi gerektiğine inanıyoruz. Çeşit tercihleri de burada çok önemli. İlkbahar son donlarından zarar görmeyecek, çıkışı, gelişmesi bu erken dönemdeki soğuk zararlarından koruyacak şekilde gelişen çeşitleri tercih etmemiz gerekiyor. Bunları sürekli güncellememiz lazım, üretici bunu bekliyor. Bunu teknik ekiplerin bilimsel araştırmaları ortaya koyması, ekim zamanlarını güncellemesi, çeşitleri güncellemesi, toprak işleme zamanlarını güncellemesi, yapacağı agronomik yani tarımsal uygulamaları, bakım işlemlerini güncellemesi gerekiyor. Bu artan kuraklık ya da değişen iklim koşulları, kuraklığın yıl içerisindeki dağılışı, bunlara göre pozisyon almamız gerekiyor. Klasik üretim sistemimizi büyük ölçüde formatlamamız ve yeni bir döneme geçişe dair hazırlıklarımızı eksiksiz yapmamız gerektiğini düşünüyoruz."

Türkiye'de 100 milyon ton hayvan atığı biyogaz potansiyeli taşıyor

ANKARA (AA) - OSTİM ENERJİK Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar Çelik, Türkiye'de yaklaşık 18 milyon ton büyükbaş hayvan bulunduğunu bunun 200 milyon ton atığa denk geldiğini belirterek, "Atıkların sadece 5 milyon tonu biyogaz tesisleri için kullanılıyor. Bir kısmı kontrol edilemiyor. Yaklaşık 100 milyon ton atık potansiyelinin planlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor." dedi.

Çelik, Ostim Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda düzenlenen Hayvansal Atıkların Geri Dönüşümü Ve Biyogaz Tesislerinin Rolü Çalıştayı'nın açılış konuşmasında, toplantıda kamu yararına sonuçları çıkarılmasını amaçlandığını söyledi.

Atık kavramına ilişkin bilgi veren Çelik, her türlü materyal ya da yan ürünün ekonomik olarak değerlendirilip ürüne dönüştürülebilmesi durumunda atık ismini aldığı belirterek, "Atık esasında kötü bir madde değil. Bunu faydalı ürüne çevirmemiz gerekir. Bunun için üniversite-sanayi işbirliği yanında, üniversite-sanayi-kamu modeline geçerek, bu atıkların kamu yararına değerlendirilmesi gerekiyor." diye konuştu.

Biyogaz kurulu gücünün 2021'e doğru artış trendinde olduğunu şu an ise kapasite kullanım oranlarının düşüğünü ifade eden Çelik, biyogazın enerjiye dönüştürülmesi için yenilenebilir enerji, çevre ve tarım teknolojilerinin kullanılmasıyla etkili bir şekilde dönüştürülmesinin sağlanabileceğini bildirdi.

Çelik, atıkların değerlendirilmesi ile sadece elektrik üretimi değil termal enerji de üretilebileceğine işaret ederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Biz biyogaz tesislerinin kırsal alanlarda da kurulmasını istiyoruz. Biyogazdan sadece elektrik üretimi eksik olur. Bütünsel bir bakış açısıyla

atık yönetimine bakmamız gerekiyor. Türkiye'de 18 milyon ton büyükbaş hayvan bulunuyor, bu 200 milyon ton atığa denk geliyor. Atıkların sadece 5 milyon tonu biyogaz tesisleri için kullanılıyor. Bir kısmı kontrol edilemiyor. Yaklaşık 100 milyon ton atık potansiyelinin planlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor."

TÜRKİYE GENELİNDE TOPLAMDA 273 BİYOKÜTLE TESİSİ BULUNUYOR

Biyometanizasyon ve Organik Atık İşletme Tesisleri Yatırımcıları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Cemil Direkci de Türkiye genelinde 98 biyogaz tesisi bulunduğunu söyledi.

Toplam 273 biyokütle tesisi bulunduğuna dikkati çeken Direkci, bu tesislerin biyometanizasyon, yakma ve çöp gazı olarak ayrıldığını anlattı.

Direkci, tesislere sadece elektrik üretimi olarak bakılmaması gerektiğini belirterek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Biz elektrikten daha kıymetli bir şey üretiyoruz. Hem biyometan üretiyoruz hem de karbondioksit çıktımız var. Söz konusu tesislerimize dışarıdan günlük bin tona varan oranda atıklar getiriyoruz, işliyoruz. Onu işledikten sonra da bazı yan ürünler çıkartıyoruz, fermente ürünler. Bu yan ürünlerimiz de bizim için doğa için toprak için faydalı olan ürünler. Bunların toprakla buluşmasını sağlamaya çalışıyoruz. Bu konuların geliştirilmesi konusunda daha iyi bir noktaya gelebiliriz."

Öte yandan, Türkiye'de Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) lisanslı biyokütle tesislerinden 98'i biyogaz, 95'i çöp gazı, 80'i doğrudan yakma tesisleri ile toplamda 273 biyokütle tesisi bulunuyor.

TÜİK: Sosyal korumaya 2023'te 2 trilyon 693 milyar 497 milyon TL harcandı

ANKARA (ANKA)- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "Sosyal Koruma İstatistikleri, 2023" verilerini yayınladı. Verilere göre, Türkiye'de 2023'te sosyal koruma harcamaları bir önceki yıla göre yüzde 108,6 artışla 2 trilyon 693 milyar 497 milyon TL oldu.

TÜİK, "Sosyal Koruma İstatistikleri, 2023" yılı verilerini açıkladı. 2022 yılında sosyal korumaya 1 trilyon 291 milyar 77 milyon TL harcandıysa, 2023 yılında 2 trilyon 693 milyar 497 milyon TL oldu. Önceki yıla göre yüzde 108,6 artış görüldü. Bu harcamanın yüzde 98,2'sini 2 trilyon 645 milyar 267 milyon TL ile sosyal koruma yardımları oluşturdu. Sosyal koruma yardımlarında ise en büyük harcama 1 trilyon 175 milyar 190 milyon TL ile emekli/yaslılara yapılan harcamalar oldu. Bunu 809 milyar 343 milyon TL ile hastalık/sağlık bakımı harcamaları takip etti.

Sosyal koruma harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payı 2023 yılında yüzde 10,1 oldu. Sosyal koruma yardımlarının GSYH içindeki payı ise yüzde 10,0 olarak gerçekleşti. Risk/İhtiyaç grupları bazında bakıldığında, emekli/

yaşlılara yapılan harcamaların yüzde 4,4 ile en büyük paya sahip olduğu görüldü. Bunu, yüzde 3,0 ile hastalık/sağlık bakımı harcamaları ve yüzde 1,0 ile dul/yetim harcamaları takip etti.

Şartlı yardımlar içinde en büyük payı yüzde 51,2 ile aile/çocuk yardımları oluşturdu. Bunu yüzde 17,7 ile engelli/malul yardımları ve yüzde 13,4 ile hastalık/sağlık bakımı yardımları takip etti. Nakdi yardımlarda en büyük payı yüzde 70,1 ile emekli/yaslılara yapılan yardımlar oluşturdu. Bunu yüzde 15,4 ile dul/yetim yardımları ve yüzde 5,4 ile aile/çocuk yardımları takip etti.

Sosyal koruma gelirlerinin yüzde 39,6'sını devlet katkıları, yüzde 29,7'sini işveren sosyal katkıları ve yüzde 23,9'unu koruma kapsamındaki bireyler tarafından yapılan sosyal katkıları oluşturdu. Ülkemizde sosyal koruma kapsamında emekli/yaslı, dul/yetim ve engelli/malul maaşı alan kişi sayısı 2022 yılında 14 milyon 851 bin iken, yüzde 13,8 artarak 2023 yılında 16 milyon 893 bin kişiye yükseldi. Sosyal koruma kapsamında maaş yardımı sayısı 2022 yılında 15 milyon 630 bin iken, 2023 yılında 17 milyon 719 bine yükseldi.

Kireçlenmeden korunmak için eklem binen yük azaltılmalı

HABER MERKEZİ- Eklem yırpanması, eskimesi ve yapısının bozulması anlamına gelen kireçlenme, genellikle doğal yaşlanmanın bir sonucu. Bu yüzden hastalığın genellikle yaşlıları etkilediğini hatırlatan Anadolu Sağlık Merkezi Hastanesi'nden Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir, "Ancak nadiren de olsa romatizma, travma veya enfeksiyon gibi eklemi bozabilecek faktörler nedeniyle daha erken yaşlarda da görülebilir. Eklem hareketlerinde azalma, kısıtlılık, ağrı, şişlik, bacaklarda aksama, ellerde kavrama ve taşıma işlevlerindeki bozulma kireçlenmenin en sık karşılaşılan belirtileri arasında yer alıyor" dedi.

Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir

Yaşlılığa bağlı kireçlenmelerde vücudtaki tüm eklem bu durumdan etkilense de kireçlenme en sık diz, kalça, omurga ve omuz eklemelerinde bozulmalara neden oluyor. Hafif ve orta evrelerdeki vakalarda kilo vermenin ve aktivite azaltmanın kireçlenme için önemli tedavi yöntemlerinden olduğunu belirten Anadolu Sağlık Merkezi Hastanesi'nden Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir, "Kesinliği henüz kanıtlanmasa da ailesinde kireçlenme öyküsü bulunanların bu hastalığa daha yatkın olduğu düşünülüyor. Bu nedenle risk altındaki kişilerin ideal kilolarını korumaları ve zorlayıcı faaliyetlerden kaçınarak yaşlarına uygun fiziksel aktiviteleri hayatlarına dahil etmeleri tavsiye ediyor" diye konuştu.

EKLEME BİNE YÜK AZALTILMALI
Kireçlenmenin seviyesine, hastada oluşturduğu şikayetlere ve hasta öyküsüne göre tedavinin sıralı bir şekilde planlanması gerektiğini vurgulayan Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir, "Hafif ve orta evrelerdeki kireçlenmelerde ameliyat dışı tedaviler ön planda iken, eklem bozukluğunun ilerlediği ve hastada belirgin fonksiyonel kısıtlılığın olduğu ağır evrelerde cerrahi tedaviler ön plana çıkıyor. Ameliyat dışı tedavilerde eklem binen yükü azaltmak birincil öncelik. Bu nedenle fazla kilonun verilmesi ve zorlayıcı fiziksel aktivitenin azaltılması çok önemli. Bunun yanı sıra ağrıyı azaltmak için ağrı kesici ve antiinflamatuar ilaçlardan da faydalanılabilir. Fizik tedavi ise hem ameliyat dışı hem de ameliyat ile ilgili tedavilerde çok önemli bir role sahip. Kas gücünün artırılması ve eklem hareketinin korunması fizik tedavi yardımı ile sağlanabilir" dedi.

Kireçlenme oluşumunun yavaşlatılması ve eklemde iyileşme kapasitesinin hızlandırılması için son zamanlarda biyoregeneratif tedavilerin popülerleştiğini dile getiren Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir, "Bu tedavi yöntemleri genellikle eklem içine uygulanan çeşitli enjeksiyonlardan oluşuyor. Son dönemde gündeme gelen tedaviler; hyalüronik asit enjeksiyonu yani eklem içi kayganlığı artıran jel tedavisi, plazma enjeksiyonu yani hastanın kendi kan plazmasının problemli eklemde enjekte edilmesi ve kök hücre enjeksiyonu yani hastanın yağ dokusu veya kemik iliğindeki kök hücrelerin toplanarak enjeksiyon ile eklem içine verilmesi olarak üç başlık altında incelenebilir" şeklinde konuştu.

CERRAHİ SONRASI 6 HAFTADA İYİLEŞME MÜMKÜN
Ameliyat dışı tedavilerin işe yaramadığı ve hastalığın ilerlediği durumlarda kireçlenen eklemde protez ile yüzey değiştirilmesi ameliyatlarının yapılabildiğini belirten Op. Dr. Mehmet Taner Özdemir, "Diz, kalça ve omuz protezleri uygulamaları ortopedide standart tedavi yöntemleridir. Hasta, ameliyat sonrası bir iki gün içinde ayağa kaldırılarak yürüteç ile yürütülür arkasından özel rehabilitasyon programına başlatılır. Hastanın cerrahi sonrası egzersiz programını harfiyen uygulaması, fizik tedavi ile eklem hareketinin sağlanması ve genel takiplerinin yapılması ortalama 6 haftalık bir süreci kapsar. Bu süre sonunda hasta sosyal hayata ve ameliyattan önceki fonksiyonel kapasitesine kavuşabilir" ifadelerini kullandı.

Böbrek taşı çocuklarda da görülebiliyor

HABER MERKEZİ- Böbrek taşları toplumda yanlış bilinen aksine sadece yetişkinlerde değil, çocuklarda da görülebilen bir rahatsızlıktır. Ayrıca görülme sıklığı giderek artmaktadır. Böbrek taşları çocukların yaşam kalitelerini düşürmekle kalmayıp, önlem alınmaması durumunda ciddi böbrek problemlerine yol açabilmektedir. Bu nedenle ilk olarak ailelerin bu konuda bilinçli olmaları önemlidir. Memorial Bahçelievler Hastanesi Çocuk Nefrolojisi Uzmanı Prof. Dr. Mahmut Çivilibal, çocuklarda böbrek taşları ve tedavi yöntemleri hakkında bilgi verdi.

Prof. Dr. Mahmut Çivilibal

oluşumuna neden olan olumsuz koşullar artmaktadır. Bir başka neden ise, teknolojinin gelişmesiyle birlikte son yıllarda ultrason cihazlarının daha yaygın kullanılması ve yeni cihazların çözünürlüklerinin çok yüksek olması nedeniyle önceki yıllarda saptanamayan minik kristallerin ve taşların daha kolay belirlenebilmektedir.

HAZIR GİDALARDAN UZAK TUTULMALI
Çocukların çips, kraker, çerez gibi hazır gıdalardan; çikolata, çay, kahve gibi ürünlerden uzak tutulması gerekmektedir. Bu tür yiyecek ve içecekler çocukların beslenmesinde yer aldığı sürece taş oluşumuna zemin hazırlamaktadır.

TAŞIN ÇİNSİNE GÖRE DİYET UYGULAYIN
Böbrek taşı olan çocukların beslenmesi, taşın cinsine veya hastanın idrarındaki mineral bozukluklarına göre belirlenmektedir. Çocuklarda en sık görülen böbrek taşı "kalsiyum oksalat" taşıdır. Potasyumun zengin, sodyum içeriği düşük ve yaşlarına göre uygunluğu belirlenen farklı protein diyetleri kalsiyum oksalat görülen çocuk-

lara önerilmektedir. Diyetle alınan kalsiyumun kesilmesi yerine oksalat içeren gıdaların azaltılması daha doğru olacaktır. Ispanak, pazı, bamya, karalahana, maydanoz, çilek, pancar, badem, fıstık, incir, mor üzüm, ahududu, kuru üzüm, çikolata, buğday unu, rüşeym, biber veya soya gibi yiyecekler oksalattan zengin yiyeceklerdir. Bu yiyeceklerin kullanımının sınırlandırılması önerilmektedir. Ürik asit içeren taşları bulunan çocuklar aşırı hayvansal besin tüketmemelidir.

İLİLAÇ KULLANIMLARINA DİKKAT EDİN
Bazı ilaçlar taş oluşumunu kolaylaştıran maddelerin idrarla atılmasını artırarak böbrek taşlarına neden olmaktadır. Gereksiz veya normalin üzerinde kullanılan D vitaminleri idrar kalsiyum atılımını artırmakta, C vitaminleri ise idrar oksalat atılımını artırarak böbrek taşı oluşumuna yol açabilmekte veya var olan taşların büyümesine neden olabilmektedir.

BÖBREK TAŞI TEDAVİSİNDE 3 TEMEL AŞAMA
Çocuklardaki böbrek taşı tedavisinde üç temel aşama bulunmaktadır. Akut yani ciddi derecede olan problemlerde acil tedaviler uygulanmaktadır. Ağrı giderilmekte, iyi bir hidrasyon sağlanmakta ve varsa üreter enfeksiyonu tedavi edilmektedir. Taşı vücuttan uzaklaştırmak için ESWL yani taş kırma, endoskopik yöntemler ve açık cerrahi uygulamalarından destek alınmaktadır. Hastanın hayatı konforu için yeni taş oluşumunun engellenmesi gerekmektedir. Bol su tüketimi, kısıtlı tuz kullanılması, potasyum içeriği zengin sebze ve meyve tüketilmesi, aşırı hayvansal proteinin tüketimine dikkat edilmesi ve gerekli hallerde ilaç tedavisi alınması önerilmektedir.

BÖBREK TAŞI TEDAVİSİNDE 3 TEMEL AŞAMA
Çocuklardaki böbrek taşı tedavisinde üç temel aşama bulunmaktadır. Akut yani ciddi derecede olan problemlerde acil tedaviler uygulanmaktadır. Ağrı giderilmekte, iyi bir hidrasyon sağlanmakta ve varsa üreter enfeksiyonu tedavi edilmektedir. Taşı vücuttan uzaklaştırmak için ESWL yani taş kırma, endoskopik yöntemler ve açık cerrahi uygulamalarından destek alınmaktadır. Hastanın hayatı konforu için yeni taş oluşumunun engellenmesi gerekmektedir. Bol su tüketimi, kısıtlı tuz kullanılması, potasyum içeriği zengin sebze ve meyve tüketilmesi, aşırı hayvansal proteinin tüketimine dikkat edilmesi ve gerekli hallerde ilaç tedavisi alınması önerilmektedir.

Okul çağındaki çocuklarda miyop ve hipermetrop belirtileri

HABER MERKEZİ- Göz sağlığı, çocukların akademik başarıları ve genel gelişimi üzerinde doğrudan etkili olan kritik bir unsurdur. Çocuklarda miyop (uzağı görememe) ve hipermetrop (yakını görememe) gibi kırma kusurları, erken dönemde fark edilip tedavi edilmediğinde okul performansından sosyal hayata kadar birçok alanı olumsuz etkileyebilir. Batıgöz Sağlık Grubu Balçova Cerrahi Tıp Merkezi Göz Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Op. Dr. Mustafa Uğur Koca, çocuklarda bu iki kırma kusuruna dair belirtileri ve erken tanının önemini vurguluyor.

MİYOP VE HİPERMETROP NEDİR?
Op. Dr. Mustafa Uğur Koca, miyop ve hipermetropun çocukluk döneminde sıkça karşılaşılan göz problemleri olduğunu belirterek şu bilgileri paylaşıyor: "Miyop, uzağı net görememe durumudur ve genellikle okul çağında ortaya çıkar. Çocuklar

tahtayı görmekte veya uzaktaki nesnelere ayırt etmekte zorlanabilir. Hipermetrop ise yakındaki nesnelere net görememe durumudur ve daha küçük yaşlarda bile fark edilebilir. Bu durum, okuma, yazma ya da oyun oynama gibi günlük aktivitelerde çocukların zorlanmasına yol açabilir."

ÇOCUKLARDA MİYOP VE HİPERMETROP BELİRTİLERİ
Erken dönemde fark edilen belirtileri, tedavi başarısını doğrudan etkilediğini ifade eden Op. Dr. Koca, ailelerin dikkat etmesi gereken belirtileri sıralıyor:

Gözleri kısarak bakma: Çocuklar uzak mesafeyi net göremediğinde gözlerini kısma ihtiyacı hissedebilir. Sık sık göz ovuşturma veya kırpma: Görme problemleri göz yorgunluğuna ve rahatsızlık hissine neden olabilir. Baş ağrısı: Özellikle uzun süre ders çalışma veya kitap

okuma sonrasında baş ağrıları görülebilir.

Ders performansında düşüş: Tahtayı görememek veya yazıları okuyamamak, çocukların okul başarısını olumsuz etkileyebilir. Yakına odaklanmada zorluk: Özellikle hipermetrop çocuklar, yakın mesafedeki aktivitelerde zorluk görülebilir.

ERKEN TANININ ÖNEMİ
Erken tanının, miyop ve hipermetropun ilerlemesini önleyebileceğini belirten Dr. Koca, düzenli göz muayenelerinin önemini şu sözlerle vurguluyor: "Çocukların göz sağlığı için düzenli göz muayeneleri çok önemlidir. Özellikle okul çağındaki çocuklar, her yıl en az bir kez göz muayenesi yaptırmalıdır. Bu muayeneler, hem mevcut görme kusurlarının tespitini hem

Op. Dr. Mustafa Uğur Koca

de ileride oluşabilecek sorunların önlenmesine sağlar."

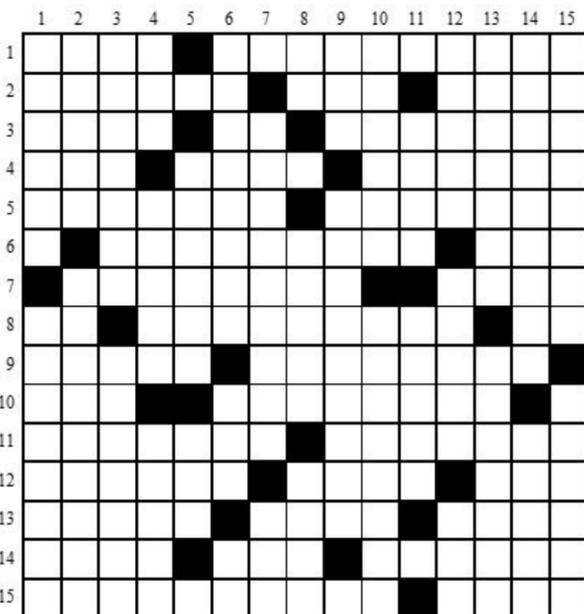
AİLELERE ÖNERİLER
Op. Dr. Mustafa Uğur Koca, ailelere şu önerilerde bulunuyor:

Düzenli göz muayenesi: Çocuklarınızın göz sağlığını korumak için 1-3-5 yaşlarında göz muayenesi olması sonra her yıl göz muayenesine götürülmeli.

Belirtileri takip edin: Çocuğunuz sık sık gözlerini ovuşturuyor, gözlerini kısarak bakıyor ya da baş ağrısından şikayet ediyorsa bir göz doktoruna başvurun.

Dijital cihaz kullanımını sınırlandırın: Uzun süre ekran karşısında vakit geçirmek, çocuklarda göz yorgunluğuna yol açabilir.

TDK Güzel Türkçe Bulmacası

SOLDAN SAĞA

1. Bedenin belden aşağı bölümlerini yıkamakta kullanılan tuvalet aracı... En az beş atın katıldığı ve üzerine bahis konulan bir koşuda birinci ve ikinci olan atları sırasıyla, altıdan fazla atın katıldığı koşuda ise sırasız olarak tahmin etme biçiminde oynanan oyun... 2. Sahiplik... Geleneksel olarak yayılan veya toplumun hayal gücü etkisiyle biçim değiştiren alegorik bir anlatımı olan halk hikâyesi, mitos... Dadı (eski)... 3. Sancak (eski)... Köpek... Yavaş yavaş, derece derece, gittikçe, tedrici olarak, tedricen... 4. Baş, kumandan, amir (eski)... Ulan... Semiz, semirtilmiş... 5. İştikle ilgili... Tahilla beslenen... 6. Laktöz... Büyük, yetişkin, yaşlı, kart (halk ağzı)... 7. Besinlerin çeşitli enzimlerle eritilerek, parçalanarak ince bağırsakta emilebilir, kana karşılaştırılabilir duruma gelmesi için uğradıkları fiziksel ve kimyasal değişikliklerin bütünü, hazım... Bir şeyin nitelik veya nicelik bakımından değeri olma durumu, ehemmiyet... 8. Dek, değin, kadar, beri vb. edatlarla birlikte kullanılarak bir fiilin, bir hareketin, bir yerin, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartmalı bir biçimde anlatan bir söz... Planı mimar tarafından yapılmayan (kaba yapı)... Türk

alfabesinin on dördüncü harfinin adı, okunuşu... 9. "Söylenen sözü anlamadan kafa sallayarak onaylamak" anlamında "... keçi gibi başını sallamak" deyiminde geçen bir söz... Deneme yazarı... 10. Mavi (eski)... Saçalamak işi... 11. Engel... Bir şeyin gerçekleşmesini dileme... 12. Ham madde işlenerek yapılan her türlü mal... Temel düşünce, temel inanç, umde, unsur, prensip... Eski Rumen para birimi... 13. Avlanan balıkları canlı olarak saklamak için ağzı içine doğru konik örülmüş sepet... Bir şeyin kendisi, örnek, kopya karşılığı... Boyu, uzunluğu az olan, uzun karşılığı... 14. Siirt iline bağlı ilçelerden biri... Yünün dövlümesiyle yapılan kalın ve kaba kumaş (halk ağzında)... İçilen her şey, meşrubat... 15. Tinerinin yaptığı iş... Eşek yavrusu...

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Her şeyi bilir geçinen, bilgiçlik taslayan... İndirimli olmayan bilet... 2. Beğenilmeyen bir olay, bir durum karşısında şaşkınlığı anlatan bir söz... Saha komiseri... 3. Bir sonraki, ertesi (gün, hafta, ay, yıl) (halk ağzı)... Eski Mısır hükümdarlarına verilen unvan... 4. Gözde sarıya çalan kestane rengi... Tünmek işi... Tanrıça... 5. Üst damak üzerinde sıralanan dişlerin her biri... Deniz, göl, ırmak vb. su

kıyılarında veya karada dik yer, uçurum... 6. İki eşit parçaya ayrılmak üzere büyüme noktasından ikiye bölünerek dallanma, dikotomi... Toprağın kaymasını veya suyun akmasını önlemek için yapılan kalın duvar... Aktinyum elementinin simgesi... 7. Televizyon aracılığıyla radar görüntüsü alma işi... Ağabey... 8. İşaret... Mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın özünü oluşturan kalsiyum oksit... Ulaştırma (eski)... 9. Küme... Teminatı olan... 10. Saygınlık... Selek olma durumu... 11. Alçak, kötü, kişiliksiz (kimse)... Tespihlerin baş tarafına geçirilen uzunca parça... 12. Mercek... Özemek işi... Genellikle yakmak için kullanılan iri saman (halk ağzı)... 13. Dıştan, dışarıdan (eski)... Canlılık yanlısı olan... 14. Ad soylu kelimeye eklenerek kime veya neye ait olduğunu bildiren ek... Soy, baba soyu (eski)... 15. Sekilemek işi, teraslama... Gösteriş, çalım, afi, caka...

(Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanmıştır. <http://tdk.org.tr> bulmaca@tdk.org.tr)

ÇÖZÜMÜ SAYFA 4'TE

24 SAAT SPOR

23 ARALIK 2024 PAZARTESİ

FUTBOLUN BENCİLLERİ AÇIKLANDI

HABER MERKEZİ- Tarihin en bencil 10 futbolcusu İngilizler tarafından açıklandı. Listede yıldız isimler yer alırken daha önce Türkiye'de yer almış üç isim de kendine sıralamada bulundu. Bu konuda açıklanan futbolcular şöyle:

1. Cristiano Ronaldo, 2. Neymar, 3. Nani
38 yaşındaki Portekizli sol kanat Nani, şu an Estrela Amadora'da forma giyiyor. İlk olarak 2015/2016 yılında Fenerbahçe'de forma giyen Nani, 2023/2024 sezonunda da Adana Demirspor'da forma giydi.
4. Arjen Robben

5. Joey Barton, 6. Sturridge
Daha önce Manchester City, Chelsea ve Liverpool'da forma giyen Daniel Sturridge, 2019/2020 sezonda Trabzonspor forması giydi.
7. Zlatan Ibrahimovic, 8. Salah, 9. Luis Suarez

DALIŞDA REKORLAR

2025'DE DE DEVAM EDECEK

ANKARA (AA)- Milli serbest dalgıç Birgül Erken, geçen sezonu Türkiye rekoru kırarak başarılı bir şekilde geçirdiğini, 2025'te yeni rekor dalgışları için hazırlıklara başladığını söyledi. Erken, "Destek verilirse 100 metreye kadar gideceğim" dedi.

Birgül Erken, geçen sezon katıldığı uluslararası şampiyonalardaki başarılarını ve 2025 sezonundaki hedeflerini değerlendirdi.

Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu sporcularının geçen sezonu çok başarılı tamamladıklarını belirten Birgül Erken, "Oldukça başarılı ve hızlı bir sezon geçirdik. Federasyonumuzla Yunanistan'ın Kalamata şehrinde katıldığım derinlik yarışmasında tek madalya kazanan milli sporcu oldum. Ancak geçen sezon zorluklar da vardı, bazen sağlık sorunlarıyla karşılaştım" dedi.

Milli güreşçilerin 2024 karnesi iyi değil

BİR GERÇEK ORTAYA ÇIKTI

OLİMPİYATTA GERİDE KALDIK

Ata sporumuz Paris Olimpiyatlarında sadece 2 bronz madalya kazandık

HABER MERKEZİ- Milli güreşçiler, 2024 yılında Avrupa'da tarih yazarken, Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda 2 bronz madalvayla beklentilerin altında kaldı. Ata sporu güreşte milliler 2024 yılına iyi bir başlangıç yapmasına rağmen, olimpiyatlarda altın madalyaya ulaşamadı. Güreşte yılın ilk önemli organizasyonu olan Avrupa Şampiyonası, 12-18 Şubat tarihlerinde Romanya'nın başkenti Bükreş'te gerçekleştirildi. Şampiyonada 7 altın, 6 gümüş ve 4 bronz olmak üzere toplam 17 madalya kazanan ay-yıldızlılar, tarihi bir başarı

elde etti. Türkiye, İstanbul'un ev sahipliği yaptığı 1993 Avrupa Şampiyonası'ndan sonra ilk kez serbest stilde takım halinde şampiyonluğa ulaştı. İkışer altın, gümüş ve bronz madalya kazanan Serbest Güreş Milli Takımı, takım sıralamasında zirvede yer aldı. Böylece Türkiye serbest stilde 31 yıl sonra Avrupa şampiyonu oldu. Taha Akgül 11'inci, Yasemin Adar Yiğit 7'nci Avrupa şampiyonluğuna ulaşırken, finalde rakibine kaybeden Rıza Kayaalp, tarihe geçme fırsatını değerlendiremedi.

DÜNYA OKÇULUĞU İSTANBUL'DA BİR ARAYA GELDİ

ANKARA (AA)- Dünya Okçuluk Federasyonu Yönetim Kurulu, İstanbul'da toplandı. Dünya Okçuluğunda 2024 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin değerlendirildiği toplantıda, 2025 yılında düzenlenmesi planlanan faaliyetlerle ilgili görüşmeler de yapılıyor. Türkiye Okçuluk Federasyonu yetkilileri, toplantıda 2025, 2026 ve 2027 yıllarında Türkiye'de düzenlenecek Dünya Okçuluk Federasyonu faaliyetleriyle ilgili sunumlar gerçekleştirecek.

BANA GÖRE...
SORUYORUZ: "NE ZAMAN MAÇ İZLEYECEĞİZ?"
Güray SOYSAL
soysalguray@gmail.com

MALİYETİ DUDAK UÇUKLATAÇAK

GÜZEL VE PAHALI BİR TESİS

Yıkıldıktan 4 yıl sonra yapılması aklı gelen 19 Mayıs Stadyumunun inşaatı devam ediyor. İçinde bulunduğumuz 2024'de biteceği söylenen stat inşaatının 2027'de hizmete gireceği gerçeği söyleniyor.

Başkent Ankaralıların maç izleme konusunda canlarını bezdiren 19 Mayıs Stadyumunun hizmete girmesi de anlaşılın o denli sıkıntılı olacak. Yöneticilerin ifadelerine göre, 19 Mayıs Stadi bittiğinde güzel bir tesis olacak.

Ama... İnşaat pahalı olarak karşımıza çıkacak. Yani... 19 Mayıs güzel olurken, kasa-dan çıkan paranın dudaklarımızı uçuklatacağını söyleyebiliriz.

TARAFTARLARIN İSTEĞİ VAR

KOLTUK RENGINİN PEŞİNDELER

Bitiş bitmeyeceği bir türlü sonucu bilinmeyen 19 Mayıs Stadyumunun koltuk renkleri nasıl olmalı konusu, işin suyunu çıkarmış durumda. Bakın Gençlerbirliği taraftarları koltuklarının renginin kırmızı-siyah olmasını isterken, Ankaragücü taraftarları bir adım öne çıkarak sorunu Cumhurbaşkanlığına kadar çıkardılar. Ankaragücü taraftarları yazı ile Cumhurbaşkanlığına

müracaat ederek 19 Mayıs Stadyumunun renklerinin sarı-lacivert olması gereği üzerinde durdular. Türkçemizde "doğmamış çocuğa don biçilmez" diye bir söz vardır. Onun için... 19 Mayıs Stadi bitsin de Başkent Ankaralıları hele bir rahatlasın, ondan sonra koltuk renkleri meselesi halledilir. Dediğim gibi... Hele bir çocuk ortaya çıksın da...

DOĞRU SÖZE NE DENİR?
Haksızlığa saptı bütün insanların senin peşinden gelmeleri yerine, adaletli davranıp tek başına kalman daha iyidir.
MAHAATMA GANDHI

BAŞARILI TEKNİK ADAMLAR...

Onu Gençlerbirliği takımında oynadığı dönemden beri tanırım. Gençlerbirliği'nde başarılı olup, Fenerbahçe'nin değişmez adamlarından birisiydi. Daha sonra faal futbol hayatını noktalamış, teknik adamlığa geçti. Şimdilerde Keçiörengücü'nün başında... Sözü daha fazla uzatmadan Erkan Sözeri'den bahsetmek isterim. Futbolculuk hayatındaki başarıyı, şimdilerde teknik direk-

törlükte de sürdürüyor. Başkent Ankara'ya geldiğinde yardımcı işi birlikte, Güray Soysal ve ekibini Gazeteciler Cemiyeti'nde ziyaretinde sohbet ettik. Bu arada, 43 yıldır günlük olarak yayınlanan Gazeteciler Cemiyeti'nin 24 Saat isimli gazetesinin hazırlanmasına bir süre nezaret etti. Cemiyet'ten ayrılırken, teknik adamlıkla, gazeteciliğin zor olduğunu söyleyen Erkan Hoca ile sık sık buluşmak üzere vedalaştık.

Unutulmayanlar
NURİ BOYTORUN
1908 yılında dünyaya gelen Nuri Boytorun Türkiye'nin olimpiyat kadrosunda devamlı yer aldı. 1928'de Amsterdam ve 1936'de Berlin Olimpiyat oyunlarında Türkiye'yi grekoromende temsil etti. 1932, 1933, 1934 ve 1935 yıllarında art arda dört kez Balkan şampiyonu oldu. 1948 Londra, 1952 Helsinki ve 1956 Melbourne Olimpiyat oyunlarında Türkiye millî takımının teknik direktörlüğünü yaptı. Yaşar Doğu, Celal Atik, Gazanfer Bilge, Ahmet Kireççi gibi birçok Türk güreşçisinin antrenörlüğünü de yaptı. Türk millî takımından ayrıldıktan sonra İtalyan millî takımının teknik direktörlüğü görevinde bulundu. Süheyla Boytorun'la evlenip, Haluk ve Hamdi adında iki oğlu oldu.

EFANE GENEL SEKRETERİMİZDİ
2006 Burhan Felek Basın Hizmet ödülü ve Sürekli Basın Kartı sahibi Nurhan Aydın'ı da kaybettik. TSYD Genel Merkezinde beraber yöneticilik yaptığım Nurhan abimin kayıbdan dolayı üzüntüm sonsuz oldu. TSYD'nin efsane Genel sekreterliğini yapan, Milliyet'de uzun süre çalışan Nurhan Aydın büyüğüm, meslektaşlarına her zaman örnek davranışlar sergilerdi. Nurhan Aydın büyüğüme Allah'tan rahmet, ailesine ve meslektaşlarına baş sağlığı dilerim.

KAYAKTA İLK 30'A GİRMEK İSTİYORUZ

HABER MERKEZİ- Kayak sezonunun başladığı Palandöken Kayak Merkezi'ndeki milli sporcuların çalışmalarını takip etmek üzere Erzurum'da bulunan Ali Oto, hedeflerinin ilk 30 arasına girmek olacağını söyledi. Erzurum Büyükşehir Belediyesi işbirliğinden Ejder 3200 AŞ'nin kayak sporuna çok önem verdiğini ve Avrupa standartlarını yakalamaya çalıştığını ifade eden Oto, ocak ayında düzenlenecek organizasyonlarla ilgili şunları söyledi:

"Ay sonuna kadar snowboard, kayaklı koşu ve biatlon'da bütün millî takım seçmelerini tamamlayacağız. Şubat ayında Gürcistan'da Avrupa Gençler Şampiyonası yapılacak. Onun için seçmelerimizi yaptık. 8 sporcu ile katılacağız. 5 Ocak'ta Erzurum'da ilk defa yapılacak Snowboard Alp Disiplini Çocuk Kupası var. Bu bizim için çok önemli. Şu anda 6-7 ülke var. Biz bunun 10 ülkeye çıkmasını bekliyoruz. Erzurum'un tanıtımı olsun, tesisler açılındı olsun iyi olacak. Bunu çok iyi sağlayacağız. İnanışla bunu geleneksel hale getirip, her yıl 5 Ocak'ta yapmaya çalışacağız."

HAVA SPORLARINDA YENİ DÖNEM

HABER MERKEZİ- Türkiye Hava Sporları Federasyonu 3. Olağan ve Mali Genel Kurulu'nda başkanlığa Emre Şahin seçildi. Ankara'daki The Green Park Otel'de gerçekleştirilen ve mevcut başkan Ahmet Saim Yılmaz'ın aday olmadığı genel kurulda başkanlık için Emre Şahin ile Orhan Pektaş yarıştı. Genel kurulda gündem maddelerinin oylanmasının ardından seçime geçildi. Emre Şahin, 117 delegenin oy kullandığı genel kurulda 59 oy alarak başkan oldu. Orhan Pektaş ise 54 oyda kaldı. 4 oy geçersiz sayıldı. Emre Şahin, genel kurulun ardından AA muhbirine yaptığı açıklamada, seçimi kazandığı için mutlu olduğunu belirterek, destekleri için delegelere teşekkür etti.

SÜPER LİGİN 17. HAFTASINA KAPANIYOR

HABER MERKEZİ- Süper Ligin 17'nci haftası bugün oynanacak 2 maçla sona erecek. Günün programı ve hakemleri şöyle: 20.00'de Mersin Stadyumunda Hatayspor-Adana Demirspor (Direnc Tonuluoğlu) 20.00'de Fatih Terim Stadyumunda Başakşehirspor-Kasımpaşa (Alper Akarsu)

GENÇLERBİRLİĞİ ADANASPOR İLE OYNUYOR

HABER MERKEZİ- Gençlerbirliği bugün Eryaman Stadyumunda saat 20:00'de Adanaspor ile karşılaşacak. Maçı Mustafa Kürşat Filiz yönetecek. Günün diğer maçında Amedspor, Ümraniyespor ile karşılaşacak maçı Adnan Deniz Kayatepe yönetecek